Convenant Co-existentie zonnepark Drouwenerzon, Windpark De Drentse Monden en Oostermoer en de Lofar Radiotelescoop van Astron

Partijen:

1. **Stichting Nederlandse Wetenschappelijk Onderzoek Instituten**, een stichting, statutair gevestigd in de gemeente Utrecht, kantoorhoudend te 3527 JP Utrecht, Van Vollenhovenlaan 659 en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41150068 (tevens handelend onder de naam "ASTRON"); hierna ook te noemen: "**Astron**";

2. de drie hierna te onderscheiden initiatiefnemers van het windpark "De Drentse Monden en Oostermoer":
    a. **Raedthuys DDM B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Enschede, kantoorhoudend te 7521 AG Enschede, Hengelosestraat 585 (postadres: Postbus 3141, 7500 DC Enschede) en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 70659311 [*];
    b. **Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Eerste Exloërmond, kantoorhoudend te 9573 PG 1e Exloërmond, 1e Exloërmond 122 en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 53107128;
    c. **Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd in de gemeente Aa en Hunze, kantoorhoudend te 9658 PH Eexterveen, Dorpsstraat 61 en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58385371;

    hierna tezamen ook te noemen: "**Initiatiefnemers Windpark**" en ieder afzonderlijk hierna ook te noemen: "**Initiatiefnemer Windpark**";

3. **Zonnepark Drouwenerzon**, een initiatief en project van Tenacity Food & Agri B.V. besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Nieuw Buinen, kantoorhoudend te 9521 BC Nieuw Buinen, Noorderdiep 111a en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58287981
    hierna ook te noemen: "**Initiatiefnemer Zonnepark**";

hierna tezamen te noemen: "**Partijen**", ook wel ieder afzonderlijk te noemen: "**Partij**".

Overwegen als volgt:

1. Astron exploiteert de radiotelescoop LOFAR (hierna gedefinieerd als "Lofar"). Lofar is gebouwd in een centraal kerngebied (ter grootte van circa 400 ha) in de gemeente Borger-Odoorn, in de nabije omgeving van:
    a. de locatie van het hierna onder 2. vermelde onherroepelijk vergunde windpark; en
    b. de thans geplande locatie van het hierna onder 3. vermelde zonnepark.

    Het gebied is door Astron geselecteerd omdat de niveaus van aardse radiostraling ter plaatse het doen van zeer gevoelige metingen mogelijk maakt.

2. De Initiatiefnemers Windpark zijn voornemens om het onherroepelijk vergunde windpark De Drentse Monden en Oostermoer (hierna gedefinieerd als "**Windpark**") te (doen) realiseren.

3. De Initiatiefnemer Zonnepark is voornemens om het zonnepark "**Zonnepark Drouwenerzon**" (hierna gedefinieerd als "**Zonnepark**") te (doen) realiseren.

4. Astron heeft op 16 september 2016 met de Initiatiefnemers Windpark het "Convenant co-existentie windpark De Drentse Monden en Oostermoer en de Lofar radiotelescoop van Astron" ("**Convenant Windpark**") gesloten. Hierin is geregeld onder welke voorwaarden het Windpark - gezien de daarvan te verwachten EM straling op Lofar, zowel rechtstreeks als door cumulatie met en/of reflectie via andere bronnen - in gebruik kan worden genomen en kan worden geëxploiteerd. Het Convenant Windpark is geïncorporeerd in het planologische kader voor het Windpark, daarmee openbaar en als zodanig ook aan de Initiatiefnemer Zonnepark bekend. Onder meer is verder in het Convenant Windpark een minimale reductie (in artikel 1 van het Convenant Windpark gedefinieerd als het "Reductievereiste") overeengekomen van de emissie van EM straling door een windturbine (rechtstreeks of door reflectie) van het Windpark ten opzichte van de in het betreffende convenant genoemde "Norm". Als aan het Reductievereiste wordt voldaan, geldt nog wel een stilstandsregime. Naar gelang de windturbines van het Windpark een grotere reductie weten te behalen, wordt het stilstandsregime milder, of gelden zelfs helemaal geen stilstandsverplichtingen meer.

5. Op grond van de tussen Astron en de Initiatiefnemers Windpark in het Convenant Windpark gemaakte afspraken, wordt, onder toezicht van AT, voorafgaand aan de ingebruikname van het Windpark vastgesteld of het windturbinetype waarmee het windpark zal worden uitgerust aan het Reductievereiste voldoet.

6. Als het Zonnepark eenmaal is gebouwd zal dit leiden tot extra EM straling, zowel direct door deze installaties op Lofar, als door cumulatie met en/of reflectie via een of meer windturbines van het Windpark. Als de Ontvangstnorm Lofar wordt overschreden, is het zaak dat Astron (door middel van het zogenaamde "pinpointen") zal bepalen of dit het gevolg is van het al dan niet in werking zijn van een of meer windturbines van het Windpark, het Zonnepark, een ander zonnepark of een ander object in de nabijheid van Lofar.

7. Astron heeft in de loop van het besluitvormingsproces over het Zonnepark richting de gemeenteraad van de gemeente Borger-Odoorn (hierna gedefinieerd als "Raad") haar zorgen geuit over de voorgenomen locatie van het Zonnepark en (mogelijk) andere zonneparken. Dit in verband met de door Astron verwachte verstorende effecten van EM straling op de meetresultaten van Lofar als gevolg van de aanwezigheid en exploitatie van het Zonnepark, al dan niet in samenhang met de door Astron verwachte verstorende effecten van EM straling op de meetresultaten van Lofar als gevolg van de aanwezigheid en exploitatie van het Windpark.

8. Ook de Initiatiefnemers Windpark hebben in de loop van het besluitvormingsproces over het Zonnepark richting de Raad hun zorgen geuit over de voorgenomen locatie van het Zonnepark en (mogelijk) andere zonneparken. Dit in verband met de door de Initiatiefnemers Windpark verwachte verstorende effecten van EM straling op de meetresultaten van Lofar als gevolg van de aanwezigheid en exploitatie van het Zonnepark, al dan niet in samenhang met de door Astron verwachte verstorende effecten van EM straling op de meetresultaten van Lofar als gevolg van de aanwezigheid en exploitatie van het Windpark.

9. Naar aanleiding van het hiervoor onder 7. en 8. overwogene zijn Partijen in overleg getreden om vast te stellen of en, zo ja, onder welke voorwaarden het Zonnepark - gezien het effect van de

verwachte verstorende effecten van EM straling daarvan op Lofar (rechtstreeks en/of door cumulatie met en/of reflectie via het Windpark) - kan worden geëxploiteerd naast het Windpark. Daarbij tegemoet komende aan enerzijds het belang van Astron om het onderzoek van Lofar zoveel mogelijk doorgang te laten vinden en anderzijds de belangen van de Initiatiefnemers Windpark en de Initiatiefnemers Zonnepark om respectievelijk het Windpark en het Zonnepark zoveel mogelijk zijn functie te kunnen laten vervullen, zulks, wat het Windpark betreft, uitgaande van de afspraken in het Convenant Windpark en van de mogelijkheid om de verschillende, in het Convenant Windpark onderscheiden, niveaus van reductie van EM straling te realiseren zonder dat aanvullende investeringen nodig zullen zijn als gevolg van de exploitatie van het Zonnepark.

10. Het hiervoor onder 9. bedoelde overleg heeft ertoe geleid dat Partijen tot overeenstemming zijn gekomen dat het Zonnepark naast Lofar en het Windpark kan bestaan, mits wordt voldaan aan de in dit convenant vastgelegde voorwaarden.

11. In de relatie tussen de Initiatiefnemers Windpark en de Initiatiefnemer Zonnepark geldt dat de exploitatie van het Zonnepark geen gevolgen ten aanzien van stilstand en/of investeringen voor het Windpark mag hebben die nadeliger zijn dan indien van de exploitatie van het Zonnepark geen sprake is. Anders gezegd, Partijen zijn het erover eens dat een co-existentie van het Windpark en het Zonnepark geen nadeliger gevolgen mag hebben dan waarvan voor het Windpark reeds sprake is door de co-existentie met Astron inzake de radiotelescoop Lofar.

Partijen komen het volgende overeen:

0. **Definities**

In aanvulling op de definities zoals opgenomen in dit convenant hebben de termen beginnend met een hoofdletter de volgende betekenis:

AT	Agentschap Telecom van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat;
Convenant Windpark	het tussen Astron en het Windpark op 16 september 2016 gesloten convenant (zoals hiervoor in de overweging onder 4. vermeld);
EM straling	elektromagnetische straling;
Pinpointen	heeft de betekenis die daaraan is gegeven in Artikel 5 lid 5;
Bestemmingsplan	het door de Raad vast te stellen bestemmingplan "Buitengebied Zonnepark Drouwenerzon "
College	het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn;
Emissienorm Zonnepark	de norm als bedoeld in artikel 3 lid 3 van dit convenant;

Stilstand Zonnepark	het buitenbedrijf stellen van het Zonnepark waarbij zoveel als mogelijk spanning van het Zonnepark wordt weggenomen. Astron en Initiatiefnemers Zonnepark zullen in onderling overleg komen tot een nadere definitie;
Lofar	de radiotelescoop LOFAR zoals hiervoor in de overweging onder 1. vermeld;
Ontvangstnorm Lofar	een maximale elektrische veldsterktedichtheid van -157 (dBuV/*m*/)Hz ter plaatse van de gronden ter plaatse van het Lofar Kerngebied dat ten tijde van de ondertekening van dit convenant als 'Zonering radioastronomie Zone I' is aangeduid in de Provinciale omgevingsverordening Drenthe;
Raad	de gemeenteraad van de gemeente Borger-Odoorn;
Reductievereiste	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in de Overwegingen, onder 4.
Windpark	het windpark zoals hiervoor in de overweging onder 2. vermeld;
Zonnepark	het zonnepark zoals hiervoor in de overweging onder 3. vermeld.

I. Verhouding tot Convenant Windpark

Artikel 1

1. Tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld, prevaleert het Convenant Windpark te allen tijde boven dit convenant.
2. Gelet op het bepaalde in lid 1 van dit artikel en tenzij uit dit convenant anders blijkt, zal de uitvoering van dit convenant op geen enkele wijze de uitvoering van en/of de nakoming van verplichtingen van de Initiatiefnemers Windpark uit hoofde van het Convenant Windpark geheel of gedeeltelijk kunnen beperken.
3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 van dit artikel laat onverlet:
    a. dat dit convenant en het Convenant Windpark wel degelijk in samenhang uitgevoerd kunnen worden met het oog op de door alle partijen beoogde co-existentie van het Zonnepark, het Windpark en Lofar, zulks mede gelet op het bepaalde in de artikelen 3 tot en met 6; en
    b. het bepaalde in artikel 3 lid 6.

II. Publiekrechtelijke voorwaardelijke verplichting

Artikel 2

1. Het bepaalde in dit convenant laat onverlet de verplichtingen van de Initiatiefnemers Zonnepark (en hun eventuele rechtsopvolgers) uit hoofde van de voorwaardelijke verplichting ter zake van het Zonnepark, welke voorwaardelijke verplichting is of wordt opgenomen in het Gewijzigde Bestemmingsplan.
2. Het bepaalde in dit convenant laat voorts onverlet de bevoegdheid van zowel Astron als de Initiatiefnemers Windpark om van het College te verlangen dat het College zal handhaven indien

naar de mening van Astron en/of de Initiatiefnemers Windpark sprake is van schending van de in lid 1 van dit artikel bedoelde voorwaardelijke verplichting.

III. Ontvangstnorm Lofar en Emissienorm Zonnepark

Artikel 3

1. Onverminderd het bepaalde in de leden 2 tot en met 5 van dit artikel blijven de Ontvangstnorm Lofar en de Emissienorm Zonnepark, deze laatste, na vaststelling daarvan overeenkomstig het bepaalde in lid 3 van dit artikel, onveranderd van toepassing na de realisatie en ingebruikname van het Windpark en het Zonnepark (elk afzonderlijk en beide tezamen).
2. Op dit moment is de Emissienorm Zonnepark nog niet vastgesteld en ook nog niet vast te stellen.
3. De Emissienorm Zonnepark, waarin (in overeenstemming met lid 5 van dit artikel 3) de cumulatie van EM straling vanuit het Zonnepark met en reflectie van die EM straling via het Windpark zullen zijn verdisconteerd, zal door Astron en Initiatiefnemer Zonnepark worden opgesteld en door AT worden vastgesteld. De Emissienorm Zonnepark is een afgeleide van de Ontvangstnorm Lofar, met dien verstande dat de Emissienorm Zonnepark niet mag leiden tot additionele stilstand van een of meer windturbines van het Windpark door cumulatie en/of reflectie van EM straling door het al dan niet in bedrijf zijn van het Zonnepark met het Windpark.
4. Astron en Initiatiefnemer Zonnepark zullen de Emissienorm Zonnepark - voorafgaand aan de vaststelling - voorleggen aan de Initiatiefnemers Windpark. Astron en de Initiatiefnemer Zonnepark zullen de Initiatiefnemers Windpark in de gelegenheid stellen om binnen één maand nadat Astron en Initiatiefnemer Zonnepark hen de Emissienorm Zonnepark in concept hebben voorgelegd een (gemotiveerde) zienswijze ten aanzien van de concept-Emissienorm Zonnepark in te brengen. Astron en Initiatiefnemer Zonnepark zullen deze zienswijze in alle redelijkheid meewegen bij de aan AT aan te bieden opgestelde Emissienorm Zonneparken. Het voorgaande laat echter onverlet dat de Emissienorm Zonnepark conform lid 3 van dit artikel (uiteindelijk) door AT wordt vastgesteld.
5. De Emissienorm Zonnepark enerzijds en de Norm en het Reductievereiste uit het convenant Windpark anderzijds zijn gelet op het bepaalde in lid 3 van dit artikel onafhankelijk van elkaar. Bij het vaststellen van de Emissienorm Zonnepark wordt rekening gehouden met de (eventuele) cumulatie van EM straling van het Zonnepark met en reflectie van die EM straling via (onder meer) het Windpark. (Eventuele) cumulatie en reflectie van EM straling die niet zijn verdisconteerd in de Emissienorm Zonnepark en/of de Norm en het Reductievereiste uit het Convenant Windpark komen voor risico van Astron en kunnen niet leiden tot additionele stilstand van het Zonnepark en/of het Windpark.
6. Zonder voorafgaande goedkeuring van de Initiatiefnemer Zonnepark zullen Astron en de Initiatiefnemers Windpark niet overgaan tot het wijzigen van Convenant Windpark voor wat betreft de "Norm" en het "Reductievereiste" zoals gedefinieerd in artikel 1 van het Convenant Windpark.

IIIa. Bouw- en onderhoudsactiviteiten Zonnepark

Artikel 3a

Activiteiten en de planning daarvan, verband houdende met de bouw en aanleg van het Zonnepark, waaronder ook transport- en verkeersbewegingen worden begrepen, dienen uiterlijk acht weken tevoren te worden voorgelegd aan en besproken met Astron om storing te voorkomen of zoveel als mogelijk te beperken; uitvoering van onderhoudswerkzaamheden vinden plaats in onderling overleg.

Onder het voorgaande kan worden begrepen het aanpassen van de planning van de werkzaamheden. Ingeplande en niet te verplaatsen waarnemingen van Astron zijn daarbij leidend. Emissie van EM-stoorstraling als gevolg van de in dit artikel 3a bedoelde activiteiten kunnen voor de uitleg en toepassing van het Convenant Windpark nimmer ten nadele van het Windpark in aanmerking worden genomen.

IV. Voorwaarden voor ingebruikname Zonnepark

Artikel 4

1. Het Zonnepark zal door Initiatiefnemer Zonnepark niet in gebruik genomen mogen worden indien en/of zolang:
   a. de Emissienorm Zonnepark niet overeenkomstig artikel 3 is vastgesteld;
   b. een meetprotocol niet is vastgesteld en niet door het AT is goedgekeurd, in welk meetprotocol wordt vastgelegd (i). de wijze waarop ter uitvoering van dit convenant de nodige gegevens worden gemeten, (ii). de frequentie van het uitvoeren van metingen, (ii). de mate van nauwkeurigheid van metingen, (iv). de mate van overschrijding, in duur en frequentie, waarna maatregelen zullen worden genomen, (vi). de vaststelling van (eventuele) maatregelen en de wijze van uitvoering van de maatregelen, en (vii) de validatie van de meetgegevens;
   c. de nodige meetapparatuur niet is ontwikkeld en niet door het AT is goedgekeurd;
2. Partijen zullen zich in samenwerking met AT ertoe inspannen om binnen twee (2) maanden na ondertekening van dit convenant de Emissienorm Zonnepark vast te stellen overeenkomstig artikel 3 van dit convenant.
3. Partijen zullen, in overleg met de gemeente Borger-Odoorn en/of de provincie Drenthe en/of het Rijk, het AT verzoeken om de meetapparatuur en het meetprotocol als bedoeld in lid 1 van dit artikel 4 onder sub b. en c. binnen drie (3) maanden na ontvangst van het verzoek van partijen te ontwikkelen en vast te stellen.

Artikel 5

1. Indien het Zonnepark in gebruik zal zijn genomen (met inachtneming van het bepaalde in artikel 4) en vervolgens uit metingen door Astron op enig moment blijkt dat de Emissienorm Zonnepark wordt overschreden, dan is de Initiatiefnemer Zonnepark verplicht om op eerste verzoek van Astron het Zonnepark binnen achtenveertig (48) uur over te gaan tot Stilstand Zonnepark.
2. In het geval als bedoeld in lid 1 van dit artikel is de Initiatiefnemer Zonnepark bevoegd om geheel voor eigen rekening en risico al die maatregelen te nemen die naar het oordeel van de Initiatiefnemer Zonnepark kunnen leiden tot het voldoen aan de Emissienorm Zonnepark waarna het Zonnepark wederom in gebruik mag worden genomen.
3. De in lid 2 van dit artikel bedoelde maatregelen van de Initiatiefnemer Zonnepark kunnen in gezamenlijk overleg met Astron worden bepaald. Astron en Initiatiefnemer Zonnepark zullen in onderling overleg in alle redelijkheid het proces met betrekking tot het wederom in gebruik nemen van het Zonnepark overeenkomen. Partijen treden één (1) maal per jaar in overleg over - het functioneren van - het meetprotocol en waar nodig, met in achtneming van artikel 13 van dit convenant, het meetprotocol te wijzigen.
4. Indien het Zonnepark weer in gebruik is genomen overeenkomstig het bepaalde in lid 2 van dit artikel, dan is het bepaalde in dit artikel wederom van toepassing.
5. Onverminderd de voorgaande leden van dit artikel 5 verbindt Astron zich om in samenwerking met AT en waar aangewezen in overleg met de andere partijen een technische methode uit te

werken die tot doel heeft om, met behulp van de daarvoor geschikt te maken/gemaakte (onderdelen van de) Lofar-telescoop, gericht de EM bronnen (Zonnepark, een windturbine van het Windpark of enige andere bron die van invloed is op het EM effect van een windturbine of zonnepark) vast te stellen die leiden tot de overschrijding van enige norm die geldt krachtens dit convenant of het Convenant Windpark ("**Pinpointen**").

Artikel 6

1. Partijen zullen nadere afspraken vastleggen over het instellen van een coördinatiecommissie die ten doel zal hebben om gedurende de exploitatie van het Zonnepark alle redelijke zaken ter hand te nemen die een optimale co-existentie tussen het Zonnepark, het Windpark, Lofar en overige zonneparken in overeenstemming met de bepalingen van dit convenant bevorderen.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 van dit artikel kan op verzoek van de Initiatiefnemer Zonnepark en met medewerking van Astron en de Initiatiefnemers Windpark worden bepaald dat de in lid 1 van dit artikel bedoelde zaken ter hand zullen worden genomen door de coördinatiecommissie als bedoeld in het Convenant Windpark.

V. Procesafspraken

Artikel 7

1. Met ondertekening van dit convenant verklaren Astron en de Initiatiefnemers Windpark af te zien van het instellen van beroep dan wel enig ander rechtsmiddel tegen het Gewijzigd vastgestelde Bestemmingsplan en de daarmee samenhangende besluiten. Ter voorkoming van misverstand dienaangaande verklaren Partijen dat niets in dit artikellid Astron en Initiatiefnemers Windpark verhindert beroep in te stellen of enig ander rechtsmiddel aan te wenden in het geval een door een derde ingesteld rechtsmiddel tegen het Gewijzigd vastgestelde Bestemmingsplan leidt tot een vernietiging van het Gewijzigd vastgestelde Bestemmingsplan en tot de herleving van het Bestemmingsplan of tot een andere besluit van de Raad dat afbreuk doet aan de belangen van Astron en/of Initiatiefnemers Windpark, zoals die blijken uit dit convenant en zoals die door dit convenant worden beschermd.
2. Indien de Initiatiefnemer Zonnepark van mening is dat Astron en/of de Initiatiefnemers Windpark tekortschieten in de nakoming van de verbintenis op grond van lid 1 van dit artikel 7, dan delen zij zulks schriftelijk mee aan de beweerdelijk tekortschietende Partij, waarna laatstgenoemde Partij gedurende tien (10) werkdagen de gelegenheid heeft om, indien zij erkent dat van een tekortkoming sprake is, de tekortkoming te herstellen, in het bijzonder door de intrekking van het rechtsmiddel. Desgevraagd levert de tekortschietende Partij aan de Initiatiefnemer Zonnepark schriftelijk bewijs dat de tekortkoming binnen de genoemde termijn van tien (10) werkdagen is hersteld. Bij gebreke van zodanig herstel verbeurt de tekortschietende Partij, zonder dat enige nadere ingebrekestelling vereist zal zijn, een boete van EUR 500.000, onverminderd het recht om nadere schadevergoeding te vorderen. Deze boete zal opeisbaar zijn met ingang van de eerste werkdag na de termijn van tien (10) werkdagen, genoemd in de eerste zin van dit lid 2.
3. Partijen bevorderen dat dit convenant uiterlijk op 6 juni 2019 aangeboden zal worden aan het College. Partijen zullen daarbij het bepaalde in lid 1 ook richting het College bevestigen.

VI. Overige bepalingen

Overdracht van rechten, instaprechten
Artikel 8

1. Naast het bepaalde in lid 4 van dit artikel, is iedere Partij bevoegd om zijn rechtsverhouding uit dit convenant door middel van contractsoverneming als bedoeld in artikel 6:159 BW gedeeltelijk over te dragen aan (een) derde(n), met dien verstande dat:
    a. een Initiatiefnemer Windpark daartoe slechts bevoegd is, indien die contractsoverneming plaats vindt in het kader van en tegelijk met een overdracht of uitwinning van een beperkt recht op de activa en/of andere rechten (met inbegrip van aandelen en daarvan afgeleide rechten) verband houdende met Windpark;
    b. een Initiatiefnemer Zonnepark daartoe slechts bevoegd is, indien die contractsoverneming plaats vindt in het kader van en tegelijk met een overdracht of uitwinning van een beperkt recht op de activa en/of andere rechten (met inbegrip van aandelen en daarvan afgeleide rechten) verband houdende met het Zonnepark.
2. Partijen verlenen reeds nu voor alsdan medewerking aan een contractsoverneming als bedoeld in lid 1 van dit artikel, onder de voorwaarde dat in het kader van een betreffende contractsoverneming wordt voldaan aan het bepaalde sub a. respectievelijk b. van lid 1 van dit artikel.
3. Het is een Initiatiefnemer Windpark en/of een Initiatiefnemer Zonnepark (hierna: de "Overdragende Initiatiefnemer") toegestaan zijn eventuele vorderingsrechten ingevolge dit convenant te verpanden aan de financiers van zijn aandeel in het Windpark, respectievelijk zijn aandeel in het Zonnepark.
4. De overige Partijen (hierna: de "Overige Partijen") zullen op verzoek van de Overdragende Initiatiefnemer een directe overeenkomst (direct agreement) aangaan met de financiers van de Overdragende Initiatiefnemer, zoals voorgeschreven in de financieringsdocumentatie van de Overdragende Initiatiefnemer met betrekking tot zijn aandeel in het Windpark respectievelijk het Zonnepark, om (de financiers van) de Overdragende Initiatiefnemer in staat te stellen de vennootschappelijke, financiële, zakelijke of contractuele structuur van de Overdragende Initiatiefnemer met betrekking tot zijn aandeel in het Windpark en/of het Zonnepark te herstructureren. Deze directe overeenkomst omvat, voor de duur van maximaal negentig (90) kalenderdagen vanaf de datum van betekening van de kennisgeving van herstructurering, de volgende verplichtingen: de Overige Partijen:
    a. blijven hun uit dit convenant voortvloeiende verplichtingen jegens de Overdragende Initiatienemer volledig nakomen;
    b. verlenen medewerking bij het tot stand brengen van de herstructurering, voor zover redelijk;
    c. geven toestemming voor en verlenen medewerking aan de overdracht van dit convenant op grond van artikel 6:159 BW aan een door de financiers van Overdragende Initiatiefnemer aan te wijzen plaatsvervangende entiteit (step-in entity), onder de voorwaarden dat:
        i. de plaatsvervangende entiteit een overeenkomst aangaat met de Overige Partijen onder voorwaarden die gelijk zijn aan de voorwaarden van dit convenant;
        ii. de plaatsvervangende entiteit uiterlijk twee maanden na betekening van de kennisgeving van herstructurering houder wordt van de SDE+-Subsidie;
    d. zullen niet:
        i. een tenuitvoerleggingsprocedure instellen (of conservatoir of executoir beslag leggen);
        ii. een schuldeisersprocedure instellen; of
        iii. een recht tot ontbinding van dit convenant uitoefenen.

5. Een contractsoverneming of overdracht van rechten als bedoeld in de voorgaande leden van dit artikel heeft pas werking in de rechtsverhouding tussen de betreffende rechtsopvolger en de Overige Partijen, nadat die contractsoverneming of overdracht schriftelijk zal zijn medegedeeld door de betreffende rechtsopvolger aan de Overige Partijen.

Kosten
Artikel 9
De kosten voor het opstellen van dit convenant zijn voor rekening van de Initiatiefnemer Zonnepark.

Kettingbeding
Artikel 10
1. Partijen zullen de in dit convenant aangegane verplichtingen aan opvolgende verkrijger(s) hetzij in eigendom; hetzij in huur; hetzij als lessee; hetzij als bruiklener; hetzij als zakelijk gerechtigde van respectievelijk Lofar, het Windpark en het Zonnepark integraal en woordelijk opleggen.
2. Indien een Partij van mening is dat een andere partij te kortschiet in de nakoming van het in lid 1 van dit artikel bedoelde kettingbeding, dan delen zij zulks schriftelijk mee aan de beweerdelijk tekortschietende Partij, waarna laatstgenoemde Partij gedurende tien (10) werkdagen de gelegenheid heeft om, indien zij erkent dat van een tekortkoming sprake is, de tekortkoming te herstellen, in het bijzonder door alsnog afspraken te maken over het kettingbeding met de opvolgende verkrijger. Desgevraagd levert de tekortschietende Partij aan de overige Partijen schriftelijk bewijs dat de tekortkoming binnen de genoemde termijn van tien (10) werkdagen is hersteld. Bij gebreke van zodanig herstel verbeurt de tekortschietende Partij, zonder dat enige nadere ingebrekestelling vereist zal zijn, een boete van EUR 500.000, onverminderd het recht om nadere schadevergoeding te vorderen. Deze boete zal opeisbaar zijn met ingang van de eerste werkdag na de termijn van tien (10) werkdagen, genoemd in de eerste zin van dit lid 2.

Inwerkingtreding
Artikel 11
1. Dit convenant wordt tussen Partijen van kracht en treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en blijft van kracht totdat:
    a. komt vast te staan dat het Zonnepark niet zal worden gerealiseerd of niet definitief in gebruik zal worden genomen en zulks schriftelijk is medegedeeld door de Initiatiefnemers Zonnepark aan de andere partijen; of
    b. het Zonnepark definitief buiten gebruik wordt gesteld; of
    c. uitsluitend Lofar definitief buiten gebruik wordt gesteld; of
    d. zowel het Zonnepark als het Windpark als Lofar definitief buiten gebruik worden gesteld.
2. Dit convenant eindigt ten aanzien van de Initiatiefnemers Windpark eerder dan het moment als bedoeld in lid 1 van dit artikel, indien voorafgaand aan dat moment het Windpark definitief buiten gebruik worden gesteld.
3. Dit convenant eindigt eveneens ten aanzien van:
    a. alle Initiatiefnemers Windpark, indien vaststaat dat het gehele Windpark definitief niet zal worden gerealiseerd of niet definitief in gebruik zal worden genomen en zulks schriftelijk is medegedeeld door Initiatiefnemers Windpark aan de andere Partijen; of
    b. één betreffende Initiatiefnemer Windpark, indien vaststaat dat zijn aandeel van het Windpark definitief niet zal worden gerealiseerd.
4. In het geval als bedoeld in lid 3 aanhef en onderdeel a. en b. van dit artikel, zullen Astron en de Initiatiefnemers Zonnepark overgaan tot het wijzigen van dit convenant, daarbij rekening houdend met het feit dat dit convenant ten aanzien van alle Initiatiefnemers Windpark is

geëindigd. De in de vorige volzin bedoelde wijziging van dit convenant zal niet leiden tot een wijziging van de Ontvangstnorm Lofar en/of de Emissienorm Zonnepark.

5. Onverminderd het bepaalde in de leden 1 tot en met 4 van dit artikel heeft dit convenant een looptijd van tien (10) jaar. Dit convenant wordt maximaal twee keer automatisch verlengd met steeds een periode van tien (10) jaar, tenzij Partijen overgaan tot het wijzigen van dit convenant overeenkomstig het bepaalde in artikel 12.

Wijzigingen
Artikel 12

1. Elke Partij kan de andere Partij schriftelijk verzoeken dit convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen vier (4) weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partij schriftelijk heeft medegedeeld. Indien Partijen acht (8) weken na de start van het onderling overleg niet tot een vergelijk zijn gekomen, geldt het bepaalde in artikel 15 lid 1.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan dit convenant gehecht en zo spoedig mogelijk toegezonden aan het College en de Raad die de wijzigingen zo nodig openbaar zal maken.

Geldigheid
Artikel 13

Indien enige bepaling van dit convenant geheel of gedeeltelijk ongeldig en/of onuitvoerbaar mocht worden geoordeeld, zal dat de geldigheid en uitvoerbaarheid van de overige bepalingen van dit convenant niet aantasten en zullen Partijen in onderling overleg de ongeldige respectievelijk onuitvoerbare bepaling vervangen door een bepaling waarvan de aard en strekking zoveel mogelijk aansluit bij de ongeldige en/of onuitvoerbare bepaling.

Toepasselijk recht
Artikel 14

Op dit convenant is Nederlands recht van toepassing.

Geschillenregeling
Artikel 15

1. Alle onzekerheden of geschillen die mochten ontstaan naar aanleiding van dit convenant dan wel van nadere afspraken die daarvan het gevolg mochten zijn en waarbij Partijen gezamenlijk partij zijn - in het bijzonder de afspraken die betrekking hebben op de stilstand van het Zonnepark en/of het Windpark - zullen worden vastgesteld of beslecht door bindend advies overeenkomstig het Bindend advies reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut. Partijen verbinden zich om dit bindend advies te volgen. Het advies zal worden gegeven door drie bindend adviseurs, aan te wijzen conform de lijstprocedure van het NAI waarbij in overleg met het NAI zal worden bepaald hoe die lijst samengesteld dient te worden (technici, juristen, etc.).
2. Het bepaalde in lid 1 van dit artikel laat onverlet de bevoegdheid van een Partij om al dan niet in kort geding nakoming te vorderen van enige verplichting van enige andere partij bij dit convenant.

(volgen pagina's voor ondertekening)

Aldus overeengekomen en in viervoud ondertekend:

Astron

Stichting Nederlandse Wetenschappelijk Onderzoek Instituten, namens deze:
Naam: M. de Vos
Plaats:
Datum:

Initiatiefnemers Windpark:

Raedthuys DDM B.V., namens deze (indirect):
Naam: A.J.P. Wispels
Plaats:
Datum:

Duurzame Energieproductie Exloërmond B.V., namens deze:

Naam: H.W. ten Have	Naam: J.H. Olthuis	Naam: H. Volders
Plaats:	Plaats:	Plaats:
Datum:	Datum:	Datum:

Windpark Oostermoer Exploitatie B.V., namens deze:

Naam: E.J.H. Kruit	Naam:
Plaats:	Plaats:
Datum:	Datum:

Initiatiefnemers Zonnepark:

TENACITY
FOOD & AGRI

Tenacity Food & Agri B.V. initiatiefnemer van Zonnepark Drouwenerzon, namens deze:

Naam: Roelof Jan A. Vollenrich.
Plaats: Nieuw Buinen.
Datum: 3/6/2019.

Landschappelijke inpassing, zonnepark Nieuw Buinen

LAOS LANDSCHAPS ARCHITECTUUR EN STEDEBOUW

04-04-2019

Landschappelijke inpassing, zonnepark Nieuw-Buinen en Drouwenermond

18-101

04-04-2019

LAOS
LANDSCHAPS
ARCHITECTUUR
EN STEDEBOUW

Kerklaan 30, Haren
Postbus 6070
9702 HB Groningen
050 5278218
contact@laoslandschap.nl
www.laoslandschap.nl

Inhoud

INLEIDING

BELEIDSANALYSE 6

LOCATIE IN BEELD 8

RUIMTELIJKE EN LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE 10

UITGANGSPUNTEN VOOR LANDSCHAPPELIJKE INPASSING 14

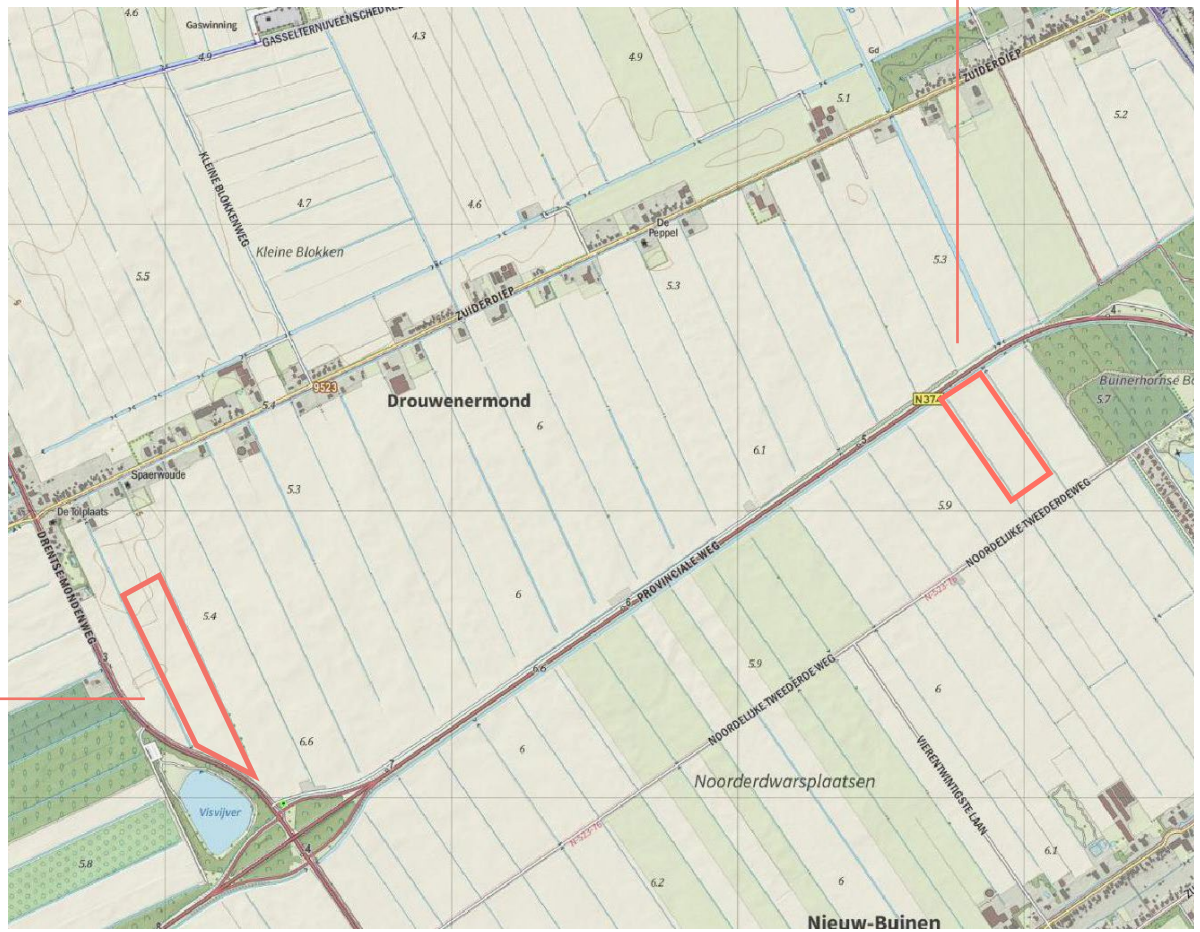
NIEUW BUINEN - INPASSINGSVOORSTEL 18

DROUWENERMOND - INPASSINGSVOORSTEL 20

Inleiding

Dit betreft een inpassingsplan voor een nieuw zonnepark in de gemeente Borger-Odoorn. Het plangebied bevindt zich ten westen van Nieuw Buinen en Stadskanaal. Bijzonder is dat het om twee aparte locaties gaat. Een in de directe omgeving van Nieuw Buinen en naast een verkavelingsbosje. De ander tussen het lint Drouwenermond en in de oksel van twee provinciale wegen.
Beide locaties hebben een omvang van 5 ha.

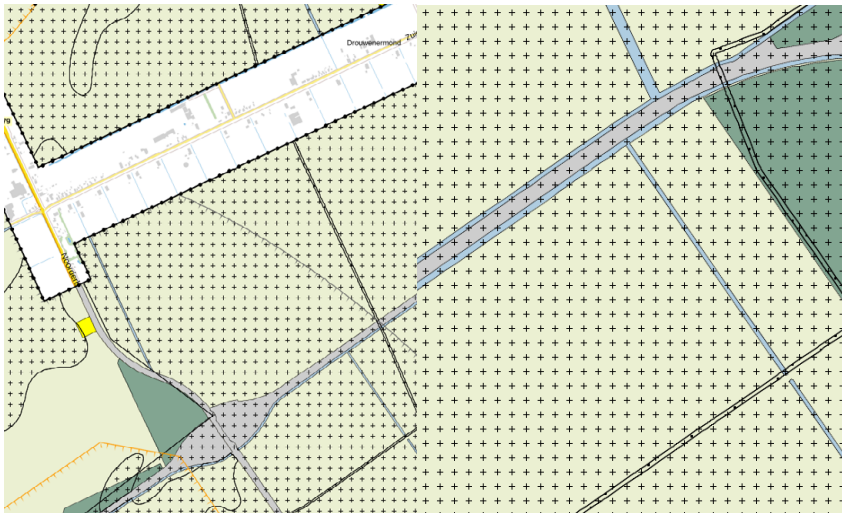
Locatie Nieuw Buinen

Locatie Drouwenermond

Plangebied

Beleidsanalyse

Bestemmingsplan agrarisch. Er is dus een bestemmingsplanwijziging nodig

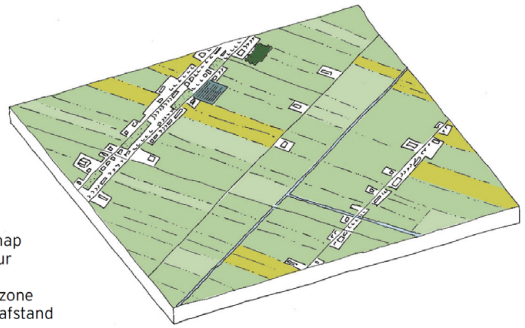

Zonneoogst: Beleidsplan zonneakkers in Borger-Odoorn 2018-2020

Studiegebied valt in de M-categorie.

De Veenkoloniën

Kenmerken:
- Ontginningslandschap
- Uitgestrekt landbouwgebied
- Lintdorpen met wijkenstructuur

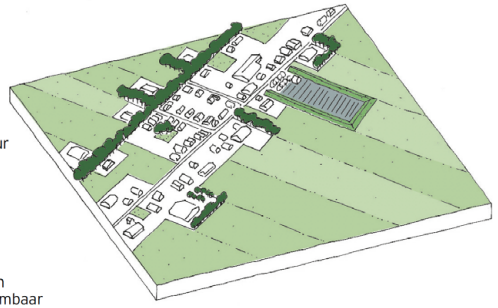
Uitgangspunten maat M
- Aansluiten op ontginningslandschap
- Aansluiten op de heldere structuur van kanalen en wijken
- Achter de boerderijen met bufferzone
- Beperkt aantal velden op flinke afstand van elkaar

Uitgangspunten maat L
- Op marginale gronden
- Op gepaste afstand van bebouwing

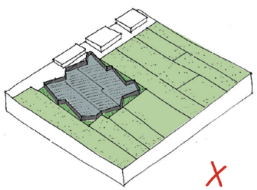
De Veenkoloniën

Uitgangspunten maat M
- Zonnepark in verkavelingsstructuur
- Openheid en zicht behouden
- Inpassen met walletjes
- Inpassen met bloemenakkers
- Inpassen met natuurlijke sloot

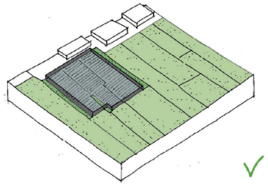
Uitgangspunten maat L
- Op onrendabele gronden
- Openheid van landschap behouden
- Maat tussen linten moet waarneembaar blijven

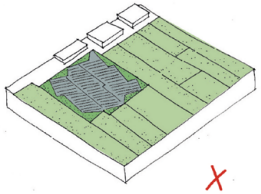
Object

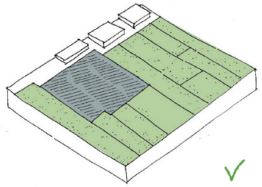
Hekken
Een maximale zuidgerichte oriëntatie van zonnepanelen past niet altijd logisch binnen de aanwezige kavelstructuur. De ontstane inefficiënte restruimte kan als gevolg van een veelal noodzakelijk

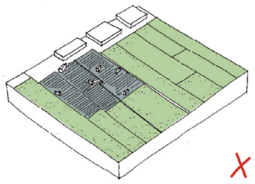
hekwerk, onbedoeld ruimtelijk nadruk krijgen. Met een op de kavelstructuur passende ligging van zonnepanelen ontstaat ook een ruimtelijk logische buitengrens.

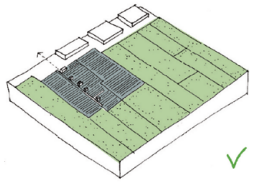
Oplossen rafelranden binnenzijde
Wanneer een opstelling niet optimaal inpasbaar is binnen de aanwezige kavelstructuur kunnen inefficiënte

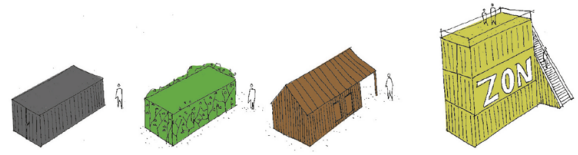
restruimtes het beste aan de binnenzijde worden opgelost waardoor er geen rafelranden aan de buitenzijde ontstaan.

Ordening trafo's
De gebouwde opbjecten zullen in belangrijke mate het aanzien van het zonnepark bepalen. Naarmate het zonnepark groter wordt neemt het aantal

objecten toe en daarmee ook het belang van een helder ordenend principe. Hierdoor krijgt het zonnepark een ruimtelijk consisent en rustig beeld.

Donkere kleurstelling | Omgeven door groen | Verstoppen in huisje | Vormgeven als landmark

Vormgeving bouwwerken
Verschillende benaderingswijzen ten aanzien van vormgeving bouwerken.

Locatie in beeld

N379 zuidelijk zicht - locatie Drouwenerzon

Drouwenermond noordelijk zicht vanuit het lint - locatie Drouwenerzon

N374 oostelijk zicht - locatie Drouwenerzon

- Open land wordt begrensd door linten en verkavelingsbosjes.
- Slotenstructuur bepaalt een ortogonale kavelstructuur

Tweederdeweg oostelijk zicht - locatie Nieuw Buinen

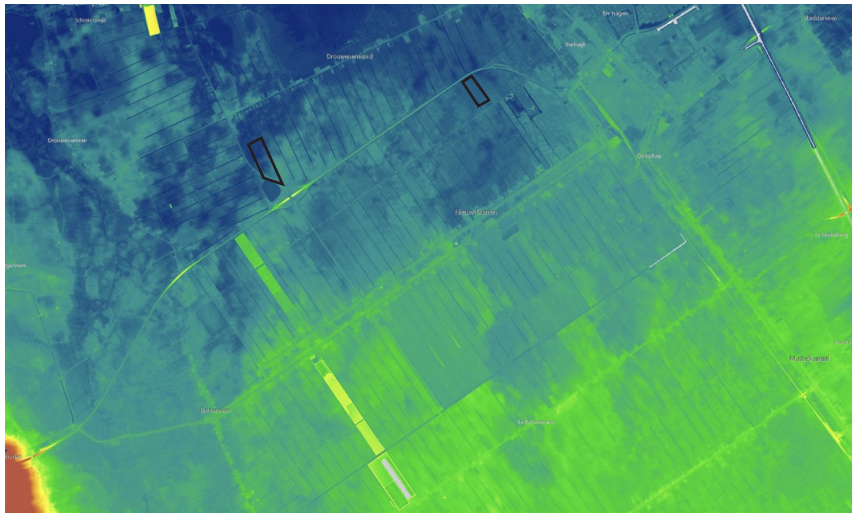
N374 westelijk zicht zich - locatie Nieuw Buinen

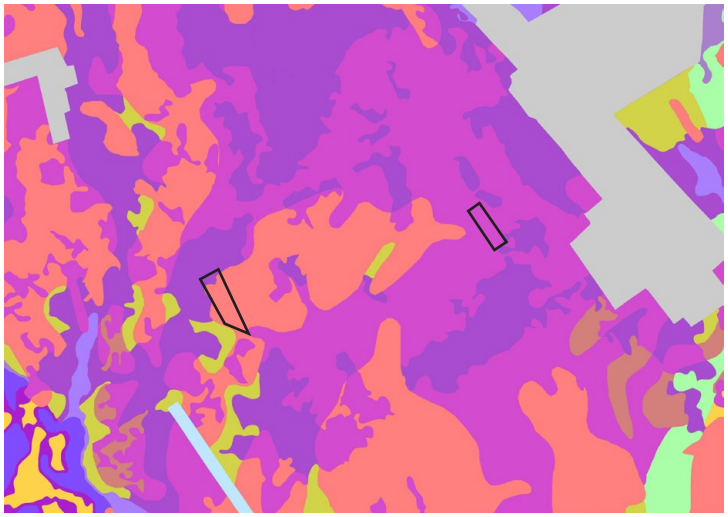
Tweederdeweg noordelijk zichtt - locatie Nieuw Buinen

- Zeer grote vergezichten, de horizon wordt door bos en dorpsranden bepaald.

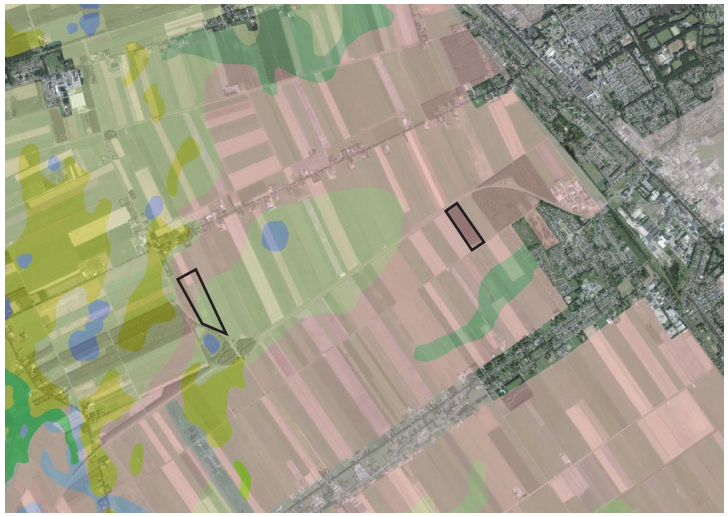
Ruimtelijke- en landschappelijke analyse

Hoogtekaart
- Ten opzichte van elkaar hebben beide locaties relatief weinig hoogteverschil
- Vanaf het lint Nieuw Buinen echter kijkt met op beide locaties (hoogte verschil is circa 2m)
- Locatie Drouwenerzon ligt tevens op een lager gelegen gebied dat lijkt op een oude stroomarm van de Hunze

Bodemkaart
- Het gebied ligt op leemig fijnzand door afgravinging van hoogveen

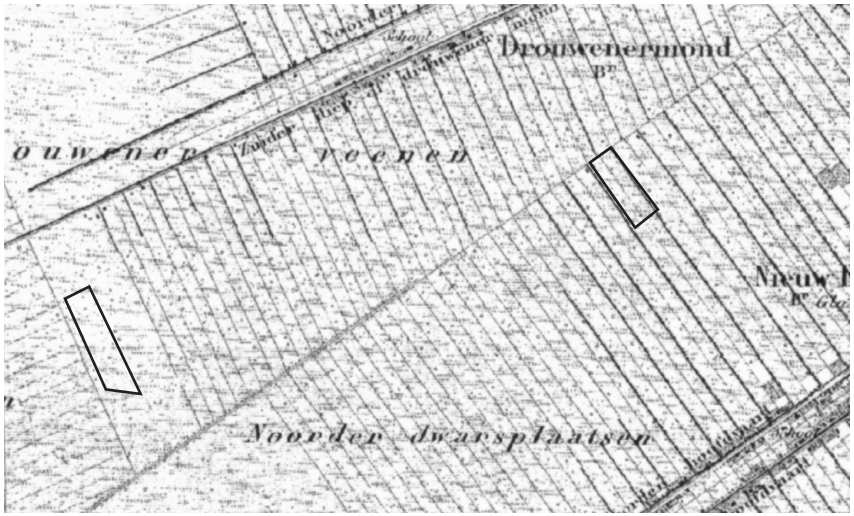

Geomorfologische kaart
- Locatie Nieuw Buinen ligt op een dekzandrug
- Locatie Drouwerzon ten dele op verspoelde zandgronden Smeltwaterafzettingen
- Tezamen met de hoogtekaart valt hieruit op te maken dat locatie Drouwernerzon tegen een beekdal gebied aan ligt

Landschappelijke geschiedenis
- Het plangebied bevindt zich in het jonge veenkoloniën landschap, dit betekent dat er door de eeuwen heen grote veenpaketten zijn afgegraven waardoor het gebied gemiddeld lager ligt
- Wegbeplanting en windsingels beperken zich tot de lintbebouwing waardoor het karakteristieke weidse vergezicht ontstaan
- Ook liggen de lintdorpen gemiddeld hoger dan de veenwijken, door afgravingen, waardoor ondanks de weidsheid het gebied toch een gekaderde horizon heeft.
- Gebruik van de gronden is in de loop der jaren getransformeerd naar agrarische gronden

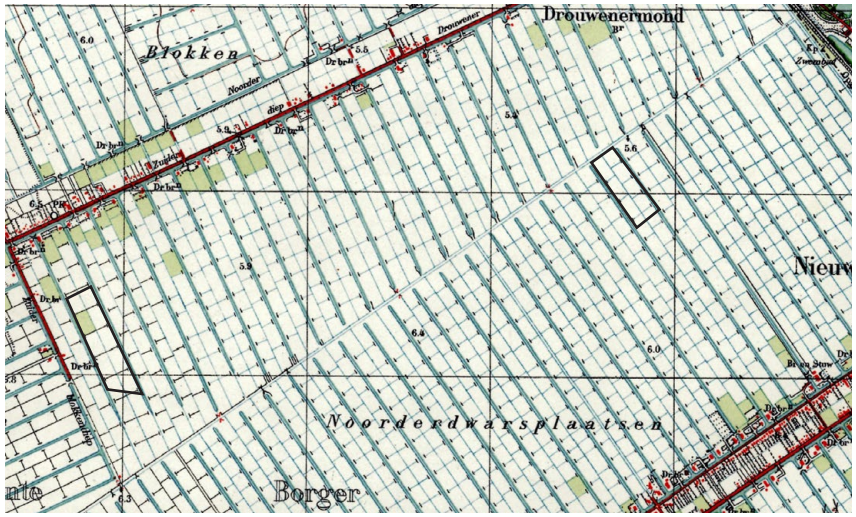
Ruimtelijke- en landschappelijke analyse

1850
- Gebied wordt systematisch ontgonnen
- Nieuw Buinen is gesticht. Westelijk studiegebied bestaat nog uit woeste gronden

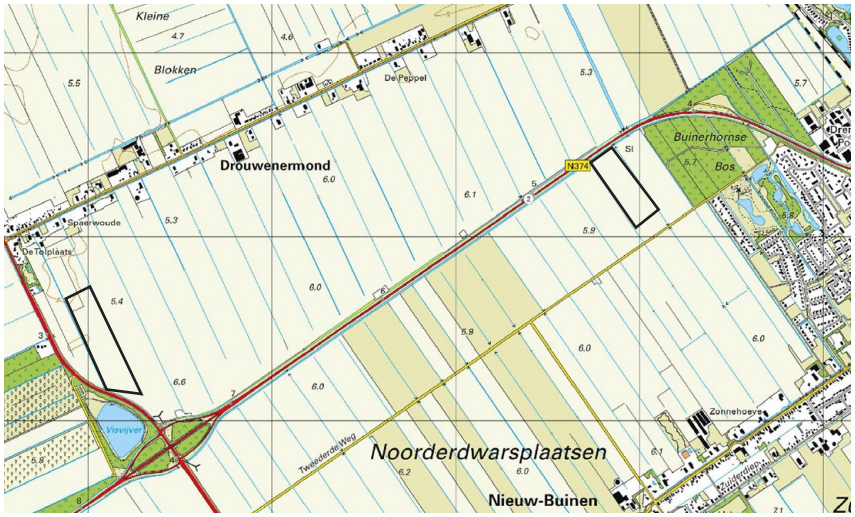

1920
- Het hele gebied is ontgonnen en de wijkstructuur is in verre mate doorgevoerd
- Latente lintstructuren staan op de grotere kern Stadskanaal

1950

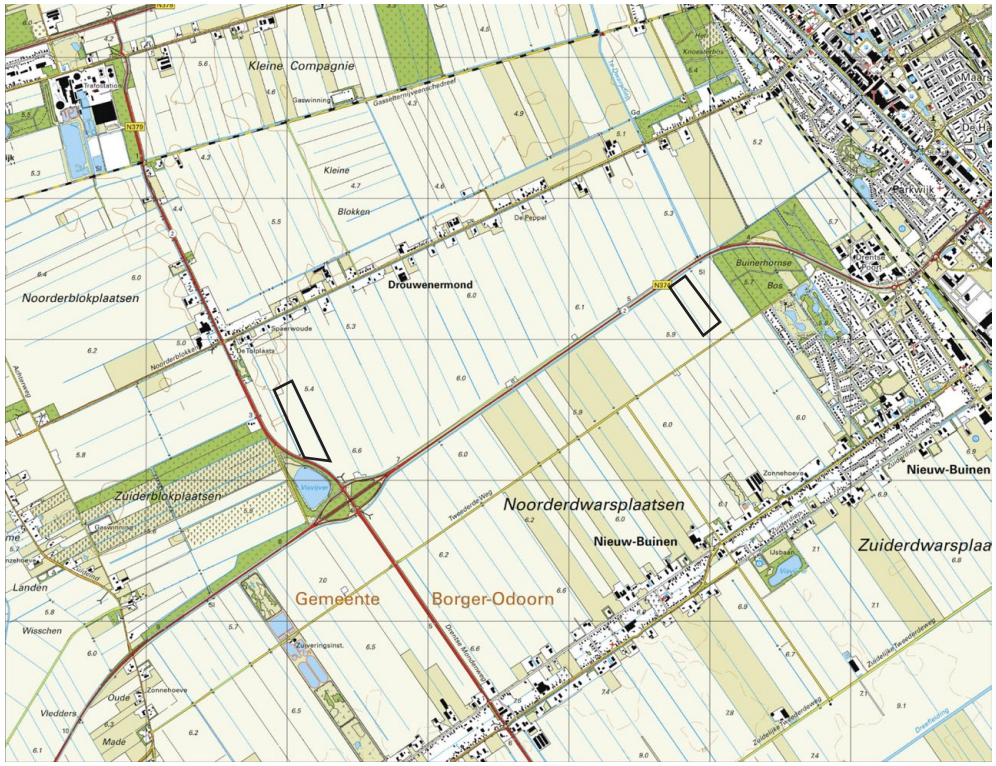
- Het gebied wordt nog ontsloten door dorpswegen
- Gronden worden vooral agrarisch ontgonnen

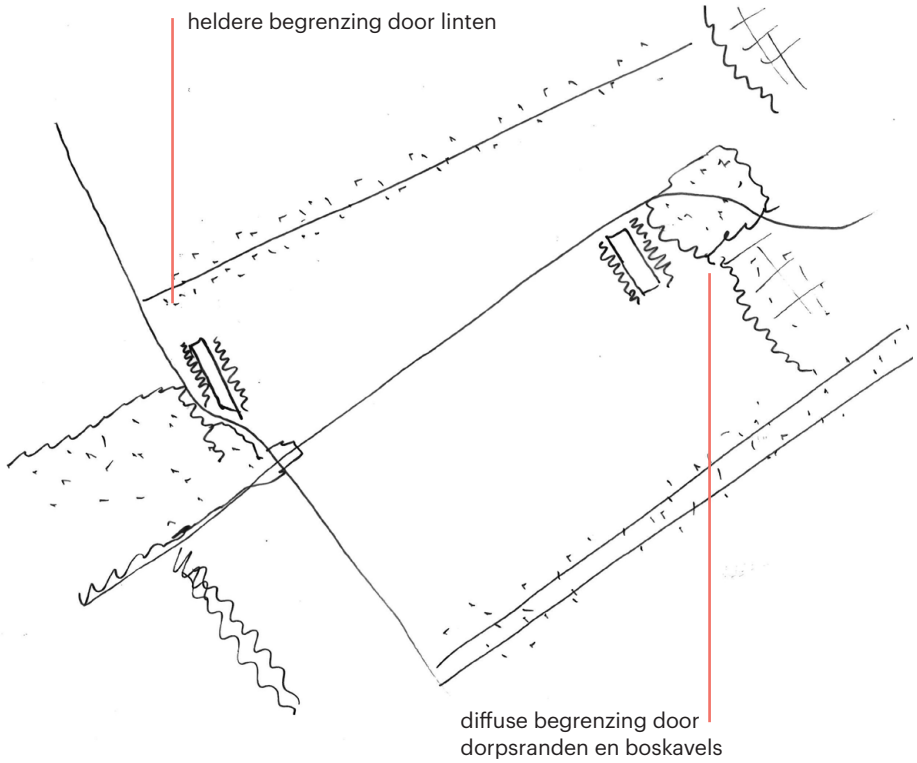
1950

- Nieuwe provinciale wegen zijn aangelegd die het gebied ontsluiten maar ook kaderen
- Verkavelingsbosjes en windsingels geven verder vorm aan het gebied
- Verkaveling kent een schaalvergroting waardoor een sterker lineair karakter ontstaat

Uitgangspunten voor landschappelijke inpassing

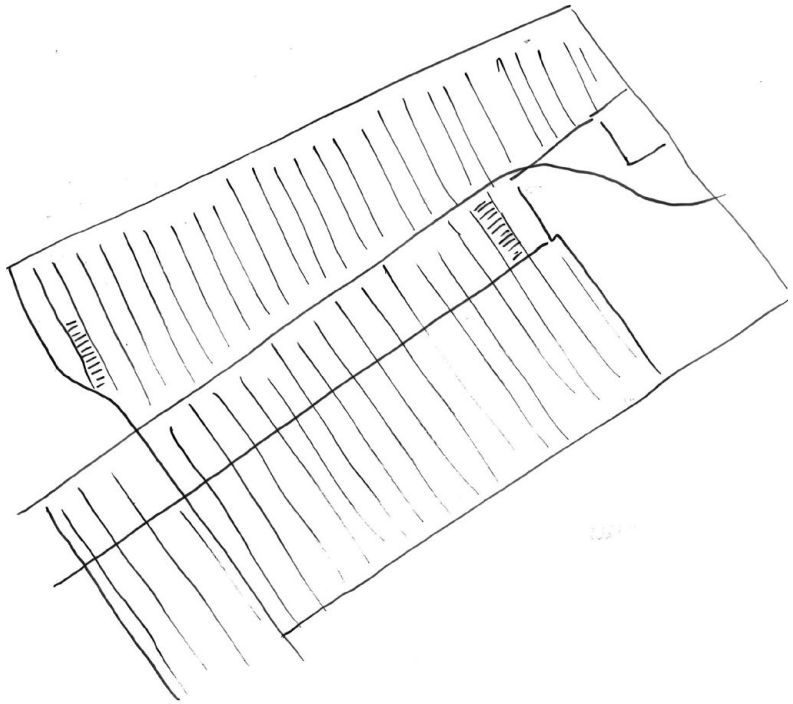
locaties zonnevelden

Diffuse horizon

Beide locaties liggen in dezelfde open ruimte of landschapskamer. Deze wordt op een heldere en duidelijke manier begrensd door lintbebouwing aan de noord- en zuidzijde. Aan de oost en westzijde wordt de ruimte begrensd door een diffuse horizon van boskavels en dorpsranden. De locaties liggen aan de oost- en westrand van de open ruimte. Voor de landschappelijk inpassing betekent dit:

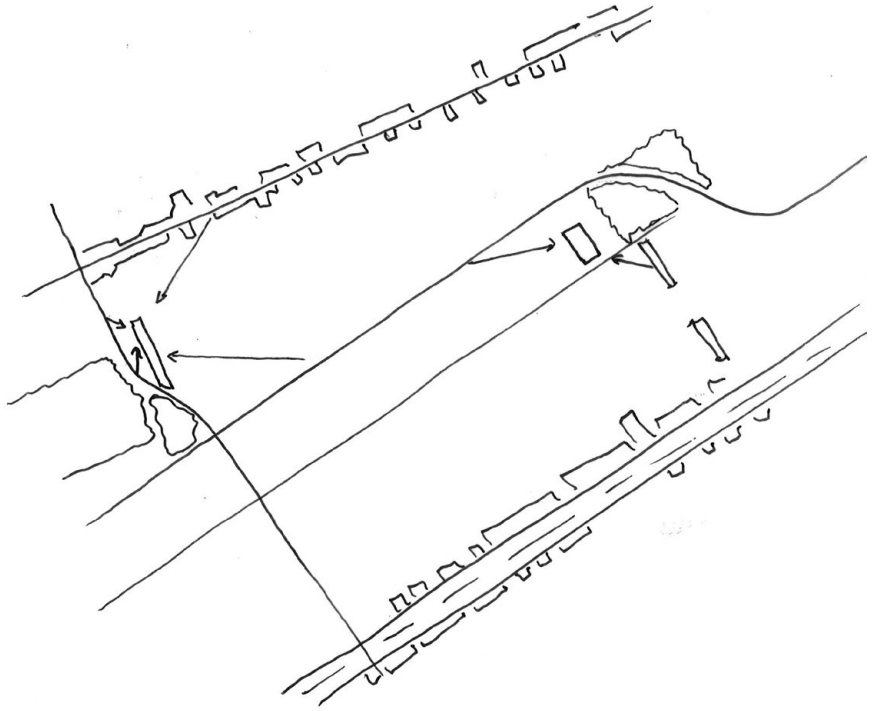
- Dat de zonnevelden opgaan in de diffuse horizon door middel van beplanting.

Orthogonale structuur

Het open landschap heeft sterke orthogonale structuur van kavelsloten en wegen. Die structuur is sterk gerelateerd aan het agrarisch gebruik.
Voor de landschappelijk inpassing betekent dit:

- Dat de zonnevelden conceptueel opgevat worden als productieveld, passend bij het agrarisch karakter.
- Dat de zonnevelden volgens het kavelpatroon georienteerd zijn;
- Dat kavels in de breedte en/of in de lengte uitgevuld worden met het zonneveld.
- Dat de rijen met zonnepanelen parallel of haaks op de kavelrichting geplaatst worden.

Zicht en afstand

Nieuwe energie mag gezien worden maar de aanwezigheid van hekwerken en het industriele karakter van de zonnepanelen kan ook afbreuk doen aan het landschap.
Voor de landschappelijk inpassing betekent dit:

- Dat de zichtzijden voorzien worden van zoombeplanting.

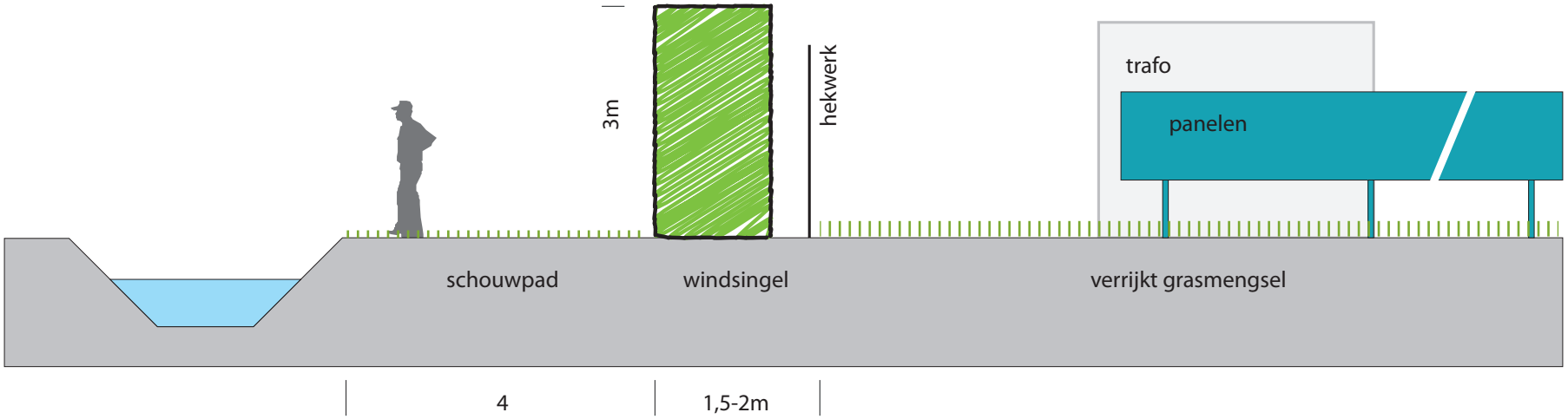
Uitgangspunten voor landschappelijke inpassing

Ruimtelijk concept
De zonnevelden worden gezien als een productieveld binnen een agrarisch landschap. De referentie van fruitteelt biedt mooie aanknopingspunten voor de landschappelijke inpassing. Waar bij fruitteelt een windsingel voor beschutting zorgt kan het bij de zonnevelden panelen (grotendeels) aan het zicht onttrekken. De opgaande beplanting past op beide locaties goed in het beeld van de diffuse horizon van bospercelen en dorpranden.

Eenheid en samenhang
In een open landschap kan het toevoegen van ruimtelijke elementen eenvoudig tot een rommelig beeld leiden. Naast zonnepanelen bestaat een zonneveld ook uit trafo's en hekwerken. Om eenheid en samenhang te bewaren worden beide velden bij de aanleg zoveel mogelijk gebruik gemaakt van materialen met een gelijke kleurstelling. Trafo's en hekwerken zijn zwart waardoor ze weinig opvallen. Door beide velden met gelijke materialen uit te voeren ontstaat er ook samenhang tussen de velden die op relatief korte afstand van elkaar liggen.

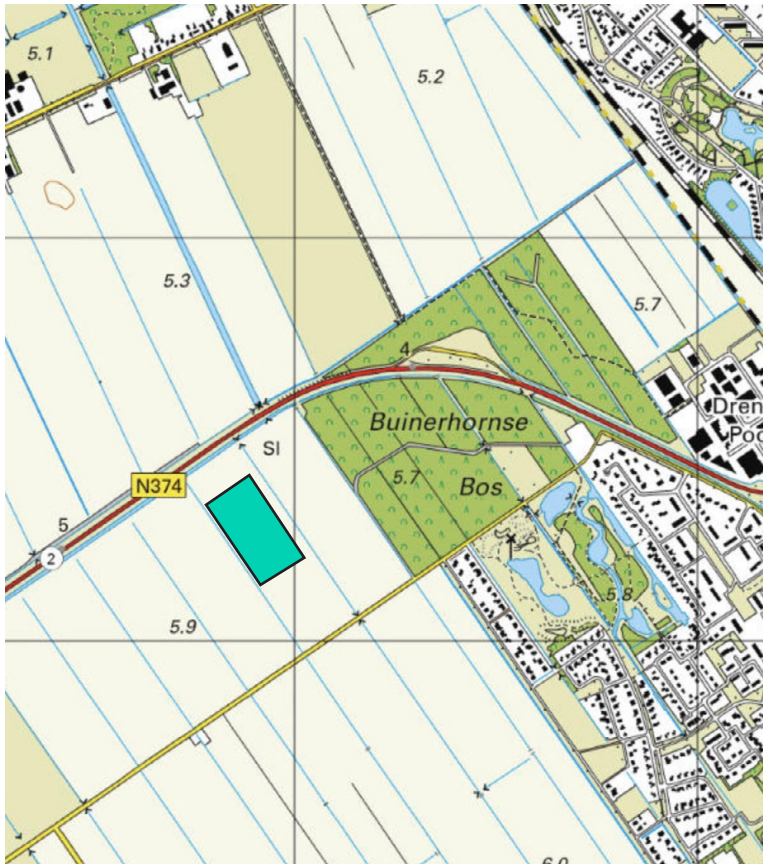
Recreatieve meerwaarde
Voor beide zonnevelden is onderzocht waar recreatieve meerwaarde te behalen is. Door hun geringe omvang is een uitkijkpunt niet passend, men zou een weinig spectaculair beeld op het zonneveld hebben. Het omliggende landschap kan evengoed ervaren worden vanaf de weg of het fietspad. Ook is gekeken of er een bijvoorbeeld een verbinding te maken valt met wandelpaden in de omgeving. Hoewel in de buurt van beide velden paden door de bosstructuren lopen zou een pad deels over andermans eigendom moeten lopen om een verbinding te kunnen maken. Om bovenstaande redenen is afgezien een recreatieve meerwaarde in te passen.

Beheer
Het land onder de panelen wordt ingezaaid met een met bloemen verrijkt grasmengel wat bijdraagt aan de biodiversiteit. Het beheer geschiedt door middel van beweiding met schapen, aangevuld met machinaal maaien.

principedoorsnede voor inpassing van beide zonnevelden

Nieuw Buinen - inpassingsvoorstel

locatie Nieuw - Buinen

Technisch ontwerp

Toelichting op het inpassingsvoorstel

positionering
Het zonneveld vult de breedte van de kavel en blijft daarmee binnen de structuur van het verkavelingspatroon. De lengte van het zonneveld vult de kop van de kavel en past daarmee in de (historische) blokverkaveling. Afstand tot de weg is geborgd door een brede berm en schouwsloot.

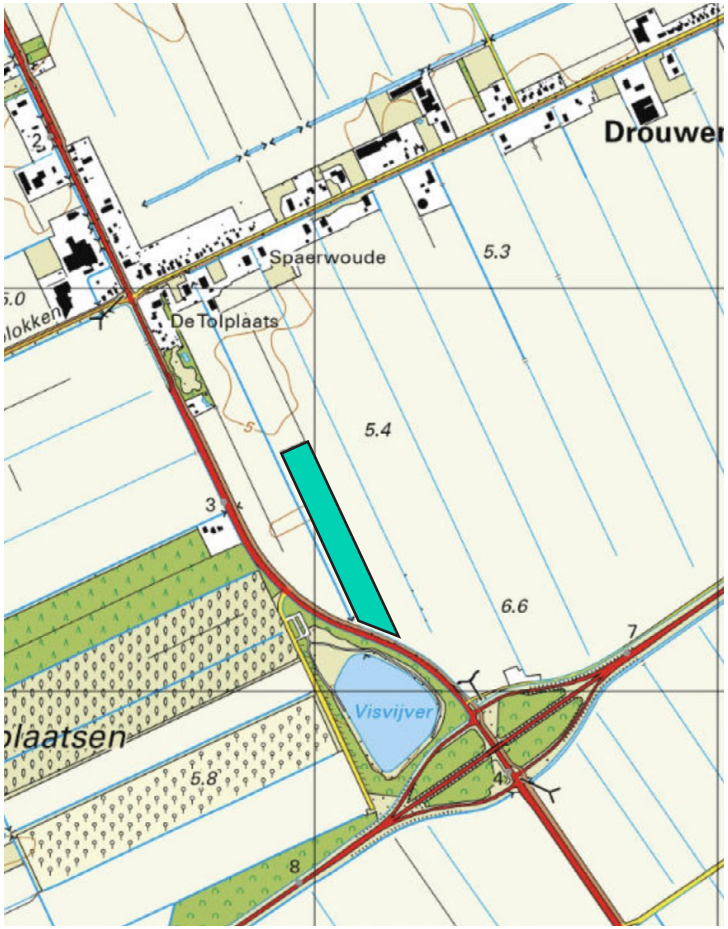
Structuur
De zonnepanelen liggen haaks op de kavelrichting. De windsingel volgt dezelfde structuur.

Windsingel
Aan twee zijden van het zonneveld liggen weg, aan de noordoostzijde ligt een recreatief pad. Hierdoor is er rondom zicht op het veld. Het voorstel is om het veld in zijn geheel te omzomen met een windsingel in de vorm van een geschoren haag. Deze bestaat uit verschillende inheemse, gebiedseigen soorten (nader te bepalen). De dichte structuur van de beplanting biedt nestgelegenheid en beschutting voor vogels. De verschillende vruchtdragende soorten geven een wisselend beeld en zorgen voor voedsel en stuifmeel voor vogels en insecten. De windsingel is ca 3 meter hoog waardoor de hekwerken, zonnepanelen en trafo's wegvallen.

inpassingsontwerp

Drouwenerzon - inpassingsvoorstel

locatie Drouwenermond

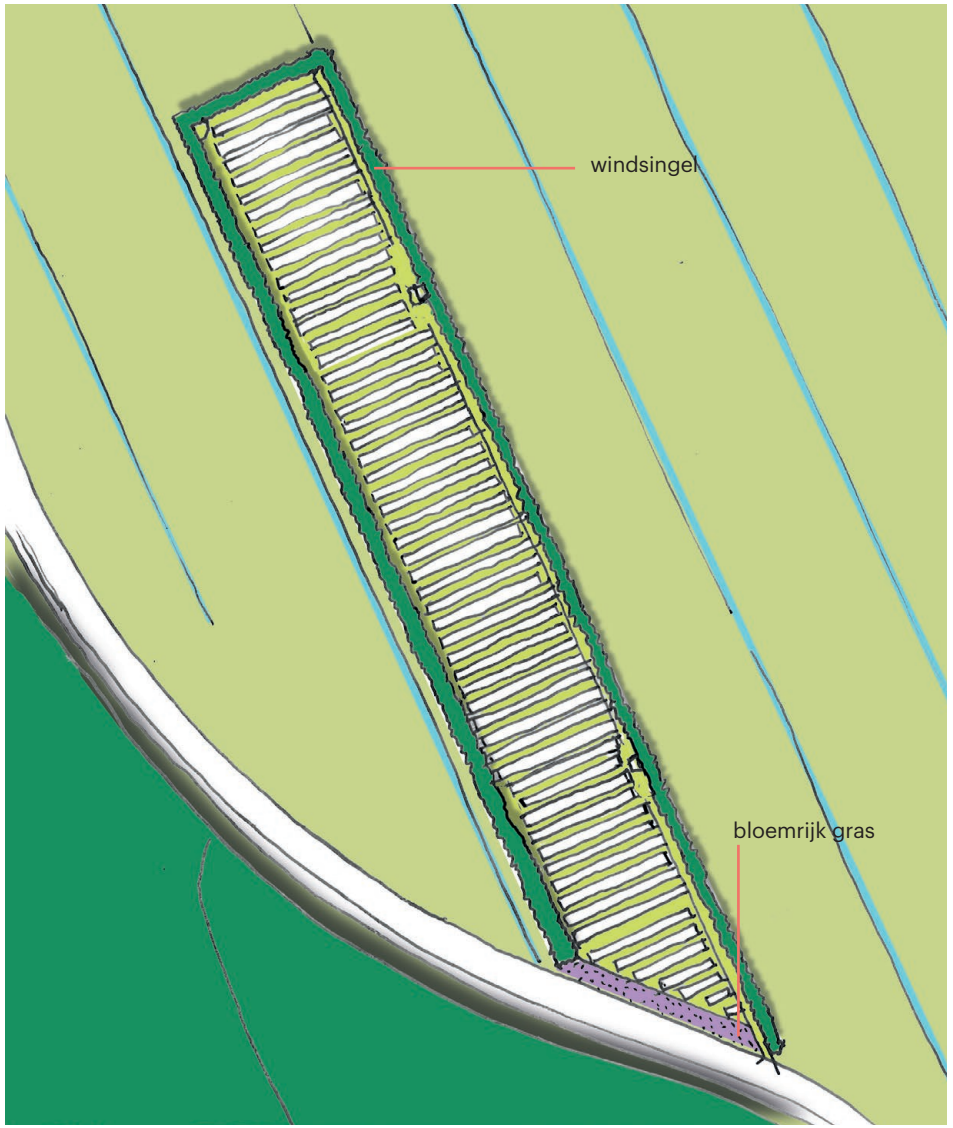
Technisch ontwerp

Toelichting op het inpassingsvoorstel

positionering
Het zonneveld vult de halve breedte van deze dubbelkavel en blijft daarmee binnen de structuur van het verkavelingspatroon. Het zonneveld houdt afstand tot de bebouwing en vult de kavel tot de provinciale weg.

Structuur
De zonnepanelen liggen haaks op de kavelrichting en volgen daarmee de orthogonale structuur. De kavel wordt aan de zuidzijde diaginaal afgesneden door de slingerende weg. De zonnepanelen volgen die diagonale lijn door de hele kavel uit te vullen en sluit zo aan bij de lijnvoering van de aangrenzende percelen.

Windsingel
De winsdingel wordt toegepast aan de zichtzijden: west, noord en oost. De zuidzijde blijft open waardoor er een kort moment zicht is op de zonnepanelen bij het voorbijrijden. Hier worden de overhoeken ingezaaid met een bloemenmengsel. bestaat uit verschillende inheemse, gebiedseigen soorten (nader te bepalen). De ligging aan een voormalig beekdal kan aanleiding zijn om heesters voor nattere gronden toe te passen. De dichte structuur van de beplanting biedt nestgelegenheid en beschutting voor vogels. De verschillende vruchtdragende soorten geven een wisselend beeld en zorgen voor voedsel en stuifmeel voor vogels en insecten. De windsingel is ca 3 meter hoog waardoor de hekwerken, zonnepanelen en trafo's wegvallen.

inpassingsontwerp

Participatieplan Drouwenerzon

Om geïnteresseerden en de omgeving te laten participeren, is het Participatie Principe bedacht. Hierbij laat Tenacity Food & Agri BV de omgeving op meerdere manieren mee participeren in het zonnepark. Daardoor wordt het park in onderlinge samenhang ontwikkeld. Op deze wijze worden niet alleen de lasten maar ook de lusten gedeeld. Daartoe wordt op de volgende wijze geparticipeerd:

1. Participatie in de planvorming;
2. Financiële participatie door korting op zonnepanelen;
3. Financiële participatie door mee te investeren in het park door middel van obligaties;
4. Financiële participatie middels de te betalen bouwleges;
5. Participatie door een gemeenschapsruimte als het Buurthuis in Drouwenermond of het Boerenrock festival van goedkope elektriciteit of panelen te voorzien.

Ad 1. Participatie in planvorming

De eerste vorm van participatie is in de planvorming. Al in een vroegtijdig stadium heeft Tenacity Food & Agri BV omwonenden in de plannen betroken. Tenacity Food & Agri BV is in gesprek gegaan met omwonenden om wensen en behoeften te bespreken en de plannen daarop aan te passen. Dit is een verslag aan de gemeente gepresenteerd.

Voor het zonnepark Drouwenerzon is er eind 2017 een inloopavond georganiseerd om de omgeving op de hoogte te brengen van de plannen. De omwonenden hebben hier hun ideeën kunnen delen en persoonlijk vragen kunnen stellen waar we weer persoonlijk op geantwoord hebben. De input van de omwonenden was waardevol en is verwerkt in de planvorming.

Ad 2. & 3. Financiële participatie door korting op zonnepanelen

Tenacity Food & Agri BV ontwikkeld een grondgebonden zonnepark. Daarnaast vindt Tenacity Food & Agri BV het ook van belang dat beschikbare daken ingezet worden voor het opwekken van duurzame energie. Daarom biedt Tenacity Food & Agri BV de direct omwonenden de mogelijkheid om met een korting zonnepanelen op het eigen dak aan te schaffen. Om de lokale economie te stimuleren zal dit via geselecteerde installateurs in de omgeving gedaan worden, zodat zij het werk kunnen uitvoeren en eventueel de distributie kunnen faciliteren. Daarnaast biedt Tenacity Food & Agri BV de mogelijkheid om te investeren in het zonnepark. Dit tegen een gunstig rendement. Na het onherroepelijk worden van de vergunning zullen wij hier lokaal aandacht aan geven.

Ad 4. Financiële participatie middels te betalen bouwleges en OZB

Om het zonnepark te kunnen realiseren is een omgevingsvergunning nodig. Voor deze omgevingsvergunning dienen leges te worden te betaald. Deze leges zijn baten die uiteindelijk weer ten goede komt van de lokale gemeenschap. Gedurende de looptijd van het zonnepark is Tenacity Food & Agri BV OZB verschuldigd aan de gemeente. Dit houdt in dat de gemeente gedurende de looptijd extra inkomsten ontvangt. De realisatie van het zonnepark betekend voor de gemeente Borger-Odoorn extra inkomsten in de vorm van Leges en OZB.

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Gemeente Borger-Odoorn
D.d. ink/uitg 25 JAN. 2019
Zaaknr. . . . . .

Aan:
Gemeente Borger-Odoorn
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Assen, 24 januari 2019
Ons kenmerk 201803601-00799694
Behandeld door mevrouw K.E. Blanke (0592) 36 58 97
Onderwerp: bestemmingsplan buitengebied, zonnepark Drouwenerzon, gemeente Borger-Odoorn

Geacht college,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over het voorontwerpbestemmingsplan buitengebied, zonnepark Drouwenerzon.

Provinciaal belang
Op basis van de Omgevingsvisie Drenthe 2018 (vastgesteld door Provinciale Staten op 3 oktober 2018) zijn in het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan de volgende aspecten van provinciaal belang:
- Productie hernieuwbare energie
- Kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie
- Radioastronomie

Advies
Het plan omvat de realisatie van een zonnepark van ca. 5 hectare met de naam zonnepark Drouwenerzon. Het betreft een initiatief van een lokale ondernemer.

Beleid productie zonne-energie
Op 3 oktober 2018 zijn de Omgevingsvisie Drenthe 2018 en de Provinciale Omgevingsverordening (POV) vastgesteld met onder andere nieuw beleid voor duurzame energiesystemen.

In Artikel 2.24 van onze POV hebben wij opgenomen dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonne-akkers indien uit het betreffende ruimtelijk plan blijkt dat:
a. dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap, en:
b. er sprake is van een combinatie met andere functies, en/of er sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen;
c. geborgd is dat op de gebruikte locatie de installatie(s) na uit gebruik name worden verwijderd.

Daarnaast is in onze Omgevingsvisie als voorwaarde bij de ontwikkeling van hernieuwbare energieprojecten opgenomen dat de initiatief nemende partij in overleg én in samenwerking met om- en aanwonenden (niet zijnde grondeigenaren alleen) een participatieplan wordt opgesteld, waarin verschillende maatregelen die bijdragen aan participatie worden opgenomen. Om- en aanwonenden dienen daadwerkelijk te worden uitgenodigd en moeten de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan het project, waarbij te denken valt aan financiële participatie. Om- en aanwonenden hebben daarbij zelf de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het uiteindelijke participatieplan.

Wij hebben het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied zonnepark Drouwenerzon op het hierboven beschreven beleid beoordeeld.

Landschappelijke inpassing en cultuurhistorie
Het initiatief bevindt zich, evenals de gelijk in procedure zijnde zonnepark Buinerhorn welke op een steenworp afstand ligt, in het landschapstype "Veenkoloniën". Het provinciale landschapsbeleid is gericht op het behouden en versterken van de samenhang en de openheid met wijken en de rechtlijnige landschapsstructuur.
De geschetste inpassing is zeer summier en bestaat uit dezelfde punten als het hierboven genoemde initiatief.
In onze Omgevingsvisie hebben wij opgenomen voldoende afstand tussen individuele zonneakkers te willen. De benodigde afstand is afhankelijk van de schaal van het landschap. Een analyse hierover ontbreekt in het voorontwerpbestemmingsplan. Er moet voorkomen worden dat in dit open landschap een aaneenschakeling van losse initiatieven gerealiseerd wordt.

De initiatiefnemer wil voor de wal zeefgrond uit de tulpen- en aardappelteelt gebruiken. Wanneer het verwerken van zeefgrond een nadrukkelijke doelstelling is, kan dat als een randvoorwaarde voor het ontwerp worden meegenomen. Wij adviseren u wel ervoor te waken dat tal van zonneparken wordt omwald met zeefgrond.
De verwoorde ambitie om een verbinding te maken met een route en een uitzichtpunt zijn in potentie waardevolle toevoegingen. Wij zien deze ambitie echter bij meerdere zonneparken terugkomen (bijvoorbeeld bij het park tussen Zuiderdiep en Eerste Exloërmond) en vragen ons af of er daarmee daadwerkelijk sprake is van meerwaarde zonder dat er sprake is van een samenhang hiertussen. Graag zien wij deze ambitie nader uitgewerkt en verankerd in de plannen.

Wij zijn daarom van mening dat de landschappelijke inpassing van dit plan ook meer aandacht behoeft en zien dit graag nader uitgewerkt in een landschapsplan. Bovengenoemde aandachtspunten zullen hierin meegenomen moeten worden. Wij adviseren een landschapsarchitect in te schakelen die een ontwerp voor landschappelijke inpassing maakt.
Een suggestie bij de uitwerking is ook om de achterkant van het perceel te beplanten met een strook opgaand groen. Daarmee kan een achtergrond worden gecreëerd die de zichtbaarheid vanaf de provinciale weg op de panelen verminderd. Hierin kan ook onderzocht worden of er een verbinding kan worden gelegd met de realisatie van windturbines. Met beplanting kan de zichtbaarheid van de toekomstige windturbines voor bewoners en passanten immers worden gereduceerd. Wij vragen u deze combinatiekans te onderzoeken.

Combinatie met andere functies/meerwaarde andere provinciale belangen
Wij zien op de beoogde locatie nauwelijks mogelijkheden voor meerwaarde van andere provinciale doelen en belangen. In het voorliggende plan wordt een combinatie gezocht met natuurontwikkeling, waterhuishouding, tuinbouw en er is een verwijzing naar een maatschappelijk doel. Wij zien graag nader uitgewerkt welke meerwaarde dit kan opleveren.

Het beoogde zonne-park Drouwenerzon valt geheel buiten de NNN, maar zou een bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de biodiversiteit in het Natuurnetwerk Drenthe (NND). Dit beoordelen we als een positief punt. Graag zien wij nader uitgewerkt wat betekenis van het plan voor de biodiversiteit kan zijn. Daarbij maken wij de volgende opmerkingen:

- Over de aanleg van een wal hebben we vanuit landschappelijke inpassing al een opmerking gemaakt. Op deze inmiddels traditionele wal worden bloemenweides en bosplantsoen aangelegd. Op het perceel zelf worden geen maatregelen voorgesteld om de biodiversiteit te verhogen. Wij vragen aandacht voor de mogelijkheden hiervoor;
- Wanneer vanuit de landschappelijke inpassing daadwerkelijk wordt gekozen voor het aanleggen van een wal geven wij het volgende mee. De initiatiefnemer wil voor de wal zeefgrond uit de tulpen- en aardappelteelt gebruiken. Het kan hierbij gaan om voedselrijke grond die resten gewasbeschermingsmiddelen kan bevatten. Dit zou de grond ongeschikt maken voor het inzaaien van een bloemenmengsel. Het afdekken met een schone laag voedselarme grond van minimaal 30 cm is dan nodig. Daarnaast kan de zeefgrond ziekten, zoals aaltjes bevatten. Voor het gebruik van zeefgrond is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. De gemeente is daarvoor bevoegd gezag. Bij toepassing van zeefgrond op een ander perceel dan het perceel van herkomst, moet worden aangetoond dat de bodemkwaliteit niet verslechterd als gevolg het gebruik van de zeefgrond. Eigenaren en/of langdurig gebruiksgerechtigden van landbouwpercelen kunnen een perceel beschikbaar stellen voor de aanwending van tarragrond afkomstig van aardappelverwerkende bedrijven. Deze percelen dienen te worden gemeld bij de NVWA;
- Het plan gaat niet in op het type bloemenmengsels. Voor vergroting van de biodiversiteit adviseren wij hiervoor het Drentse mengsel te gebruik. Informatie hierover is te vinden op https://lbdrenthe.nl/projecten/drentse-bloemenmengsels. Op de website van Cruydthoeck staat nuttige informatie over de aanleg van bloemenweides: https://www.cruydthoeck.nl/advies/algemene-aanwijzingen-voor-aanleg-vanbloemenweides/t366;
- Ook voor het bosplantsoen zien we graag nader uitgewerkt wat de betekenis voor het versterken van de biodiversiteit kan zijn;
- Essentieel voor een goede werking van een bloemenweide is het beheer ervan. Zo dient er één of twee keer gefaseerd gemaaid en afgevoerd te worden om de bloemenweide in stand te houden. Beheer met schapen is geen goede beheermethode voor bloemenweides.

Wij constateren dat er een aanleg-, inrichtings- en beheerplan van het groen in het bestemmingsplan moet worden opgenomen en dat de uitvoering hiervan in Regels geborgd moet worden. Daarmee laat de initiatiefnemer zien dat er serieus wordt omgegaan met de ambities op het gebied van biodiversiteit.

In het ontwerp wordt ook gesproken over innovatieve landbouw en tuinbouw in de vrije ruimte op het perceel en wordt een combinatie gemaakt met bufferwater. Het plan maakt niet duidelijk hoe hier invulling aan wordt gegeven en wat de (meer)waarde van deze combinatie van functies is. Graag zien wij hier een nadere toelichting op, met borging van eventuele maatregelen.

Borging verwijdering installaties na uit gebruik name
In het ruimtelijk plan moet worden geborgd dat de gebruikte zonne-akkers worden opgeruimd als ze niet meer gebruikt worden voor het opwekken van zonne-energie. Landschapselementen die landschappelijke meerwaarde opleveren dienen te worden gehandhaafd. Het opruimen van de installaties is niet geborgd in de regels bij het bestemmingsplan. Wij vragen u dit alsnog te doen.

Participatieplan / draagvlak
In de toelichting en in de bijlagen bij het plan wordt ingegaan op hoe de omgeving door de

initiatiefnemer is meegenomen, haar mening heeft mogen geven en welke opties er zijn om te participeren. Wij missen echter een concreet participatieplan waarin duidelijk is hoe hier daadwerkelijk uitvoering aan wordt gegeven.

Radioastronomie
Het plangebied is gelegen binnen zone II van de Lofar-radiotelescoop.
Binnen de zone mag geen elektromagnetische straling ontstaan die een storend effect heeft op de waarnemingen van de radiotelescopen in de gebieden. In de Toelichting behorende bij het plan geeft u aan dat er overleg zal gaan plaatsvinden tussen Astron en initiatiefnemer. Wij vragen u een schriftelijk advies van Astron aan de stukken toe te voegen.

Archeologie
Hoewel er geen sprake is van provinciaal belang archeologie geven wij u, zoals ook bij eerdere plannen van zonneparken, het volgende mee.
Binnen het plangebied geldt een middelhoge/lage archeologische verwachting, dat betekent dat bodemingrepen kleiner dan 2 hectare zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Hoewel aannemelijk is dat het totaal aan bodemingrepen onder deze vrijstellingsgrens zal blijven, wordt dit niet duidelijk beschreven in het bestemmingsplan. Geadviseerd wordt de totale verstoring inzichtelijk te maken in bijvoorbeeld een verstoringstabel. Aandachtspunten zijn o.a.:

- De dragers van de zonnepanelen, indien deze dieper dan 0,3 m worden gefundeerd, hoeveel staanders en hoeveel m2 totaal;
- Benodigde transformatoren, omvormers, verdeelstations en leidingsleuven, indien deze worden gefundeerd dieper dan 0,3 m, hoeveel m2 totaal;
- De te planten bossages, indien de plantgaten dieper reiken dan 0,3 m, hoeveel m2 totaal?
- Andere elementen zoals, eventueel hekwerk, (toegangs-/onderhouds-) wegen, parkeerplaatsen, waterpartijen etc., indien deze dieper dan 0,3 m gefundeerd worden, hoeveel m2 totaal;
- Indien de totale verstoring groter is dan 2 ha is volgens de gemeentelijke beleidsadvieskaart een archeologisch onderzoek in de vorm van een veldinspectie vereist.

Wij adviseren u het voorontwerp bestemmingsplan aan te passen alvorens verder in procedure te brengen.
Hiermee is, wat ons betreft, voldaan aan het vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Voor vragen of overleg inzake dit advies kunt u contact opnemen met mevrouw K.E. Blanke, telefoon 0592 36 58 97 of k.blanke@drenthe.nl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw drs. J.R.M. Tolsma,
teammanager Ruimtelijke Ontwikkeling

Advies

Onderwerp:	Integraal advies - Zonnepark Drouwenerzon te Drouwenermond
Opsteller:	J.W. Trof
Datum:	27-11-2018
zaaknummer:	Z2018-00031027
bevoegd gezag:	Gemeente Borger-Odoorn
zaaknr BG:	Bp. zonnepark Drouwenerzon

De gemeente Borger-Odoorn heeft verzocht het concept bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied, Zonnepark Drouwenerzon' te toetsen op milieu aspecten. Het gaat om gronden in het gebied ten noord westen van de kruising N374 en Drentse Mondenweg, nabij de carpoolplaats en visvijver / waterbuffer te Drouwenermond. (kadastraal bekend gemeente Borger, Sectie R nummer 1616). Initiatiefnemer is Tenacty Food & Agri B.V. (Tenacity).

De volgende aspecten zijn getoetst
Bodem – Externe veiligheid – Lucht/energie – Geluid – Milieu algemeen

Bodem
Geen opmerkingen over bodemparagraaf in bestemmingsplan. Historisch bodemgebruik (verdachte activiteiten): er zijn geen bijzonderheden te melden.

Externe Veiligheid
De inventarisatie is uitgevoerd aan de hand van de risicokaart.
Binnen het plangebied liggen geen hoge druk aardgasleidingen.

Externe veiligheid levert geen beperkingen op voor deze ruimtelijke ontwikkeling.

Geluid
De afstand van het zonnepark tot dichtstbijzijnde woning is circa 190 meter. Op die afstand kan ruimschoots aan de geluidsvoorschriften van het AB worden voldaan en ook aan de richtwaarde zoals genoemd in de VNG-brochure van 45 dB(A).

Geluid is geen beperking voor het plan.

Lucht
In § 4.1 Luchtkwaliteit van het voorontwerpbestemmingsplan (versie 01 november 2018) wordt ten aanzien van luchtkwaliteit op de juiste gronden terecht geconcludeerd dat er uit oogpunt van luchtkwaliteit geen belemmering voor het realiseren van het plan.

Milieu algemeen
In het plan wordt onder 4.6 Geluid, gesteld dat sprake is van een inrichting in de zin van het Activiteitenbesluit.
Wanneer sprake is van een inrichting in het kader van de Wet milieubeheer, is waarschijnlijk sprake van een type A of type B inrichting. Mogelijk moet een melding Activiteitenbesluit worden ingediend. In onderstaande alinea algemene informatie over zonneparken en de Wet milieubeheer.

In het algemeen is het afhankelijk van de uitvoering van de zonneakkers of er sprake is van een inrichting in het kader van de Wet milieubeheer. Er is sprake van een bedrijfsmatige activiteit, die binnen een zeker begrenzing wordt verricht. De activiteit 'omzetting van fotovoltaïsche energie' wordt niet genoemd in bijlage 1 van het Bor. Op andere gronden kan de zonneakker wel een inrichting in het kader van de Wet milieubeheer zijn, bijvoorbeeld door het opgestelde motorisch vermogen (cat. 1.1. van het Bor) In dat geval zal de digitale module van het Activiteitenbesluit doorlopen moeten worden via www.aimonline.nl. Als

blijkt dat het om een ‘type A inrichting’ gaat hoeft er niet gemeld te worden. Als het een ‘type B inrichting’ is dient de melding wel te worden ingediend bij de gemeente. In het laatste geval moet bij de melding een duidelijke plattegrondtekening worden gevoegd De tekening(en) kan (kunnen) tijdens de afhandeling van de melding worden geüpload.

In het plan is aandacht voor het aspect lichthinder. Naast het park ligt de weg ‘zuiderblokken’, ten zuiden van het park de ‘Drentse Mondenweg’. In het bestemmingsplan wordt aangegeven dat sprake is van afscherming door beplanting. Is dat voldoende voor het verkeer dat over het viaduct aan over de Drentse Mondenweg rijdt? Dit is ter beoordeling aan de gemeente Borger-Odoorn.

Het milieuspoor leidt niet tot een m.e.r.-(beoordelings)plicht. Mogelijk geldt dit wel voor het ruimtelijke spoor. Dit aspect dient door de gemeente te worden beoordeeld. In paragraaf 4.4 wordt gesteld dat een vormvrije m.e.r. beoordeling moet worden opgesteld. Deze is niet bij de RUD aangeleverd.

Uit de tekst van het bestemmingsplan blijkt dat mogelijk energie-opslag in een batterij plaatsvind. Wanneer dit het geval is, moet de aanvraag omgevingsvergunning voorgelegd worden aan de VRD.

Verder kan mogelijk een toestemming nodig zijn op grond van de Wet natuurbescherming, De provincie Drenthe is hiervoor bevoegd gezag.

BRANDWEER
Drenthe

Gemeente Borger-Odoorn
t.a.v. de heer R. Krikke
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Veiligheidsregio Drenthe
Postbus 402
9400 AK ASSEN
brandweeradvies@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk	uw kenmerk	datum
U182562		18 december 2018
inlichten bij	telefoonnummer	email
Gijs van den Hengel	06-52490041	gijs.vandenhengel@vrd.nl

onderwerp
Drouwen voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, zonnepark Drouwenerzon

Geachte heer Krikke,

Op 8 november stuurde u het verzoek om een advies uit te brengen op bovengenoemd bestemmingsplan. In deze brief vindt u mijn advies.

De toetsing
Het plangebied is door RooBeekAdvies onder andere getoetst op onderdelen die te maken hebben met externe veiligheid en daarvan geconcludeerd dat die niet spelen in dit plan. Daar kunnen wij ons in vinden.

Naast externe veiligheid zijn er nog aspecten als bereikbaarheid, bluswatervoorzieningen en gebouwen. Daarover het volgende:

- Gebouwen binnen het zonnepark dienen voor de hulpdiensten, brandweer, bereikbaar te zijn.
    - Indien er ook voorzien wordt in energie opslag systemen dient dit bij de brandweer te worden gemeld. Tijdens de bouwfase zal hiervoor mede de landelijke handreiking EOS, conceptuele momenteel, worden toegepast ter toetsing hiervan.
- In beginsel zijn er voldoende bluswatervoorzieningen voor handen.
- De nadere inrichting dient met de brandweer afgestemd te worden.

Tot slot
Heeft u nog vragen over deze brief, dan kunt u contact met mij opnemen. De contactgegevens vindt u bovenaan deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe,

Team Risicobeheersing

Bijlage:
- Toelichting op onderdelen die van toepassing zijn
- Algemene tekst t.b.v. het bestemmingsplan

Bijlage 1 – Toelichting op onderdelen die van toepassing zijn

Inrichting en ontwikkeling

1. **Bluswatervoorzieningen**
   In beginsel is er voorzien in voldoende bluswatervoorzieningen.

2. **Waarschuwings- en alarmeringssysteem**
   De locatie / plangebied valt buiten de dekking van het Waarschuwingsalarmeringsstelsel.

3. **Bereikbaarheid**
   De locatie is voldoende goed bereikbaar. De nadere inrichting van het zonneakker dient nog wel afgestemd te worden met de brandweer.

4. **Energie Opslag Systemen (EOS)**
   Bij toepassing van EOS dient dit gemeld te worden bij de brandweer. Ten tijde van een omgevingsvergunning bouw kan er gebruik gemaakt worden de conceptuele landelijke handreiking EOS vanuit brandweer Nederland opgesteld. Dit wordt een voorloper op een mogelijke PGS 37 richtlijn of als beleidsrichtlijn vanuit brandweer Nederland geimplementeerd.

Bijlage 2 – Teksten ten behoeve van bestemmingsplan

Vanuit Veiligheidsregio Drenthe (brandweer) is richting gegeven aan het beoogde veiligheidsniveau van (de gebouwen in) het plangebied van het betreffende bestemmingsplan.
Hierbij is getoetst aan:
- **bestaande regelgeving en normen voor (externe) veiligheid;**
- **bereikbaarheid;**
- **bluswatervoorziening;**
- **dekkingsplan;**
- **alarmsystemen die onderdeel zijn van de veiligheidsketen.**

Algemeen

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), dat in oktober 2004 van kracht werd, verplicht het bevoegd gezag de externe veiligheid mee te wegen in het beleid. Het Bevi stelt grenzen aan het risico dat bedrijven mogen veroorzaken voor hun omgeving (het 'plaatsgebonden risico'). Zo moet er tussen risicovolle bedrijven en risicogevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen, scholen) een bepaalde afstand blijven, om mensen in de omgeving te beschermen. Daarnaast gaat het besluit in op de kans op een ramp waarbij een groep mensen betrokken is (het 'groepsrisico'). Voor het groepsrisico geldt dat onderbouwing van het risico plaats dient te vinden als er besluiten genomen moeten worden die vermeld zijn in de artikelen 4 en 5 van het Bevi.
Voor het vaststellen van het besluit dient het bestuur van Veiligheidsregio Drenthe in de gelegenheid gesteld te worden advies uit te brengen over het groepsrisico en de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. Het Bevi dient te worden toegepast voorafgaande aan de vaststelling van een bestemmingsplan. Beoordeeld dient te worden of voor burgers het minimum beschermingsniveau gehandhaafd wordt. Een nadere concretisering van het besluit is opgenomen in de (ministeriële) "Regeling externe veiligheid inrichtingen" (Revi). Hierin zijn onder andere de LPG-afstanden (Plaatsgebonden Risicocontouren) opgenomen.

Basisnet

Naast Bevi is per 1 april 2015 ook het Basisnet van kracht geworden. De Wet basisnet, het Bevt, de wijziging van het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen, de Regeling basisnet en de Beleidsregel voor de beoordeling van externe veiligheid bij tracébesluiten, zijn gelijktijdig in werking getreden.

In het Basisnet zijn bepaalde zones langs spoor, weg en water vastgelegd (de zogenaamde basisnetafstand), waarbinnen geen nieuwe kwetsbare objecten meer mogen worden gebouwd, gezien de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen.
Woningen, scholen en zorginstellingen zijn voorbeelden van kwetsbare objecten, maar ook grotere hotels en grotere kantoorgebouwen worden aangemerkt als kwetsbare objecten. Het Basisnet garandeert omwonenden dat het risico niet hoger wordt dan de vastgestelde norm, door grenzen te stellen aan vervoer over en bebouwing langs de infrastructuur.

In het Basisnet wordt onder andere gesproken over:
- veiligheidszones;
- plasbrandaandachtsgebieden (PAG).

Deze begrippen worden hieronder verder toegelicht.

Veiligheidszones

Een veiligheidszone is de zone – gemeten vanaf het midden van de transportas – waarbinnen het plaatsgebonden risico meer bedraagt dan 10^{-6}. Nieuwbouw van kwetsbare objecten binnen een veiligheidszone is niet toegestaan.

Veiligheidszones Drenthe:
- rijkswegen A28, A32 en A37: geen

- spoorlijn Zwolle–Emmen: geen
- spoorlijn Zwolle–Groningen: varieert van 1 tot 6 meter
- langs de N33: varieert van 15 tot 20 meter

In het kader van de vergunningverlening spelen de veiligheidszones langs het spoor Zwolle–Groningen en langs de N33 zelden een rol, omdat binnen die korte afstand niet snel objecten zullen worden gerealiseerd. Voor plasbrandaandachtsgebieden ligt dat anders.

Plasbrandaandachtsgebieden
Een plasbrandaandachtsgebied is het gebied waarbinnen voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten rekening gehouden moet worden met de gevolgen van incidenten met brandbare vloeistoffen. Plasbranden vormen een bedreiging voor objecten die langs de transportas zijn gebouwd. Brandoverslag naar een gebouw als gevolg van een plasbrand is daarbij een aanwezig risico. Een plasbrandaandachtsgebied bedraagt 30 meter vanaf de rand van de weg of de buitenste spoorrails.

Plasbrandaandachtsgebieden zijn in Drenthe te vinden langs:
- rijksweg A28
- rijksweg N33
- spoorlijn Groningen–Zwolle

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)
Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) zijn op 1 januari 2011 in werking getreden. Het Bevb regelt o.a. welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Handboek buisleiding in bestemmingsplannen
VROM heeft het Handboek buisleidingen in bestemmingsplannen gepubliceerd, waarin praktische informatie en voorbeelden staan hoe buisleidingen in bestemmingsplannen opgenomen kunnen worden. Dit handboek dient als handleiding voor teksten in nieuwe bestemmingsplannen.

Hogedrukaardgasleidingen
Alle gegevens over hogedrukaardgasleidingen binnen de gemeente kunnen op de provinciale risicokaart worden gevonden.
Er worden alleen externe veiligheidsafstanden vastgesteld voor hogedruk aardgasleidingen. Voor leidingen met een ontwerpdruk lager dan 16 bar is geen externe veiligheidsbeleid van kracht.
Volgens het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), van kracht per 1 januari 2011, zijn gemeenten verplicht om bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening te houden met het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Daarnaast dient in elk bestemmingsplan ruimte gereserveerd te worden voor onderhoud aan de leiding door een belemmerende strook op te nemen van minimaal 5 meter aan weerszijden van de leiding met een bouwverbod en een aanlegvergunningenstelsel. Conform het Bevb dient in de regels rekening gehouden te worden met de belemmerende strook van minimaal 5 meter aan weerszijden van de leiding waarbinnen tevens de PR 10^{-6} gelegen moet zijn.

Wet informatie uitwisseling ondergrondse netten (WION)
Van belang bij Buisleidingen is ook de Wet informatie uitwisseling ondergrondse netten (WION), ook wel 'Grondroerdersregeling' (afspraken over graven), die per 1 juli 2010 officieel in werking is getreden.

Plaatsgebonden risico
De plaatsgebonden risicocontouren zijn weergegeven op de plankaart of dienen te worden weergegeven. Hieraan dienen planregels te worden verbonden. Met deze regels worden kwetsbare en/of beperkt kwetsbare objecten binnen de op de plankaart aangegeven plaatsgebonden risicocontouren 10^{-6}/ per jaar uitgesloten en voldoet het bestemmingsplan aan de normstelling voor plaatsgebonden risicocontouren zoals die zijn opgenomen in het Bevi.

Groepsrisico
Is of wordt (door een extern bureau of de RUD) een groepsrisico berekend, dan stuurt de aanvrager van het adviesverzoek deze mee aan de VRD. Dit gebruikt de VRD bij het formuleren van te adviseren maatregelen.

Mercalli-zones
De mogelijke effecten van een aardbeving worden op de risicokaart aangegeven volgens de schaal van Mercalli. Deze schaal loopt van I (niet gevoeld) tot XII (catastrofale schade). Bij de sterkte van aardbevingen denkt men meestal aan de schaal van Richter. Die meet echter alleen de ondergrondse kracht van de beving bij de bron, die diep en ver weg kan liggen ('het epicentrum lag bij …'). De schaal van Mercalli meet de beving op een specifieke plaats.

Sterkte	Uitwerking/Gevolgen
I	Niet gevoeld, slechts door seismometers geregistreerd.
II	Nauwelijks gevoeld, alleen onder gunstige omstandigheden gevoeld.
III	Zwak, door enkele personen gevoeld. Trilling als van voorbijgaand verkeer.
IV	Vrij sterk, door velen gevoeld. Trillingen als van zwaar verkeer. Rammelen van ramen en deuren.
V	Sterk, algemeen gevoeld. Opgehangen voorwerpen slingeren. Slapende mensen worden wakker.
VI	Lichte schade. Schrikreacties. Voorwerpen in huis vallen om. Lichte schade aan minder solide huizen.
VII	Behoorlijke schade. Schade aan veel gebouwen. Schoorstenen breken af. Golven in vijvers. Kerkklokken geven geluid.
VIII	Zware schade. Algehele paniek. Algemene schade aan gebouwen. Zwakke bouwwerken gedeeltelijk vernield.
IX	Verwoestend. Veel gebouwen zwaar beschadigd. Schade aan funderingen. Ondergrondse pijpleidingen breken.
X	Buitengewoon verwoestend en extreme schade. Verwoesting van vele gebouwen. Schade aan dammen en dijken. Grondverplaatsing en scheuren in de aarde.
XI	Catastrofaal. Algemene verwoesting van gebouwen. Rails worden verbogen. Ondergrondse leidingen vernield.
XII	Buitengewoon catastrofaal. Algemene verwoesting. Verandering in het landschap. Scheuren in rotsen. Talloze vernielingen.

Gegevens ten behoeve van nadere inrichting en ontwikkeling in het plangebied

Zodra plannen ontwikkeld worden dient de brandweer in een vroeg stadium bij de plannen betrokken te worden om op basis van het beoogde veiligheidsniveau een advies te kunnen uitbrengen op de inrichting en ontwikkeling van het gebied.

Hiervoor zijn de volgende zaken van belang:

1. **Bluswatervoorziening**
   Voor het bestrijden van een brand is de brandweer afhankelijk van een goede bluswatervoorziening. Conform de Wet op de Veiligheidsregio's moet een gemeente zorgen voor een openbare bluswatervoorziening. Bij locaties waar geen toereikende openbare bluswatervoorziening kan worden aangelegd, zal de eigenaar moeten zorgen voor een doeltreffende niet-openbare bluswatervoorziening in overleg met de brandweer. Vanaf 1

januari 2014 maakt de brandweer in Drenthe gebruik van tankautospuiten en tankwagens, aangevuld met vulpunten voor de tankwagens, als primaire bluswatervoorziening.

2. **Waarschuwings- en alarmeringssysteem**

Op grond van de Wet op de veiligheidsregio's (okt. 2010) is de Veiligheidsregio Drenthe, in geval van calamiteit, verantwoordelijk voor het waarschuwen en alarmeren van de bevolking door middel van het Waarschuwings- en alarmeringssysteem. Als gevolg van deze taak zijn binnen de gemeente sirenes geplaatst op een zodanige wijze dat een optimale dekking gerealiseerd is binnen de gemeente.

> Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS) verdwijnt per 2020
> De sirenes die elke eerste maandag van de maand precies om 12:00 uur overal in het land loeien als test, verdwijnen per 1 januari 2020.
>
> In de toekomst wordt bij grote rampen alarm geslagen via onder meer calamiteitenzenders, geluidswagens, NL-Alert en sociale media. Het voordeel van deze communicatiemiddelen is dat ze veel gerichter kunnen worden ingezet. "Daardoor weten mensen niet alleen wat er aan de hand is, maar ook wat ze op dat moment het beste kunnen doen", aldus het ministerie.

3. **Bereikbaarheid**

Het is belangrijk dat in geval van calamiteiten hulpverleningsdiensten direct ter plaatse kunnen komen en zonder beperkingen hulp kunnen verlenen. Om die reden dienen alle objecten in het plangebied via twee onafhankelijke wegen bereikbaar te zijn voor de hulpverleningsdiensten.

4. **Opkomsttijd**

Het dekkingsplan van Veiligheidsregio Drenthe is vastgesteld in december 2013. Hierin staat beschreven dat het brandverloop tegenwoordig zo snel verloopt, dat drie zaken zeer belangrijk zijn om slachtoffers te voorkomen:

1. het voorkomen van brand
2. het ontdekken van brand
3. het vluchten bij brand

Bij het vluchten bij brand heeft men een eigen verantwoordelijkheid of is men aangewezen op een BHV–organisatie. De brandweer heeft in beginsel als taak het houden van een brandscheiding ter voorkoming van branduitbreiding en het beschermen van niet-zelfredzame personen achter die scheiding.

Verantwoording groepsrisico

Bij een advies van de Veiligheidsregio op de verantwoording van het Groepsrisico, waarover het bevoegd gezag een besluit dient te nemen, neemt de Veiligheidsregio een aantal aspecten in haar beoordeling mee.
Voor een extra toelichting op deze aspecten wordt verwezen naar de volgende website:
http://www.ontwerpveiligeomgeving.nl/

De aspecten waarop beoordeeld kan worden en waar vervolgens maatregelen, ter beperking van het gevaar/risico of effect, voor voorgesteld worden, richten zich op:

- de Hulpverlening
    - bereikbaarheid
    - bestrijdbaarheid
    - bluswatervoorzieningen
- de Zelfredzaamheid i.c.m. vluchtmogelijkheden en kwetsbare groepen
- Maatregelen ter beperking van het groepsrisico, bijv. verplaatsen bron – beperken populatiedichtheid
- Maatregelen aan het gebouw of aan de bron
- risicocommunicatie

Z10860 - zonnepark Buinerhorn

Afzender **Heijnen, Wilfried**
Ontvanger **'Ronald Krikke'**
Kopie **marcel@roobeek-advies.nl, Secretariaat**
Datum **2018-07-11 14:59**

Dag Ronald,

via deze weg een korte reactie van het waterschap op het ingediende plan Zonnepark Buinerhorn (digitale watertoets/standaard waterparagraaf).
Ter illustratie een kaartje bijgevoegd.

HOOFDWATERGANGEN
Bij deze plangrens (als ook in het alternatief) rekening te houden met de aangrenzende hoofdwatergangen.
Daarlangs een vrij te houden onderhoudsstrook van minimaal 5 meter vanaf de insteek.
Een hekwerk, ophogingen/wallen, een uitkijkpunt of beplantingen/bossages rondom de zonnepanelen buiten deze keurzoneringen in te passen.

STUWEN
Daarnaast zijn in de noordhoek twee stuwen aanwezig, die goed bereikbaar moeten zijn en blijven voor peilbeheer/onderhoud.
Hiervoor dient de initiatiefnemer in overleg met het waterschap (team vergunningverlening) te komen tot afspraken, conform de Algemene Regels.

Voor het overige kan de ontvangen standaard waterparagraaf worden aangehouden.

Met vr. gr.
Wilfried Heijnen

Wilfried Heijnen
Beleidsmedewerker Planvorming

Aquapark 5
Veendam

Postbus 195
9640 AD Veendam

www.hunzeenaas.nl
twitter.com/hunzeenaas
facebook.com/waterschap

Telefoon: (0598) 69 3402
Algemeen: (0598) 69 3800

WATERSCHAP Hunze en Aa's

ASTRON
Netherlands Institute for Radio Astronomy

Gemeente Borger-Odoorn
T.a.v. dhr. R. Krikke
Afdeling Grondzaken
Postbus 3
7875 ZG Exloo
Per mail: r.krikke@borger-odoorn.nl

Oude Hoogeveensedijk 4, 7991 PD Dwingeloo
P.O. Box 2, 7990 AA Dwingeloo, The Netherlands
Phone +31 521 59 51 00
Fax +31 521 59 51 01
secretaryobservatory@astron.nl
www.astron.nl

Our reference: UIT.D.922

Dwingeloo, 3 juni 2019

Betreft: uw mail d.d. 24 april 2019 inzake bestemmingsplan zonnepark Drouwenerzon

Geachte meneer Krikke,

Hartelijk dank voor het toezenden van bovengenoemd bestemmingsplan voor het bouwen van een zonnepark binnen onze Lofar Beschermingszone II.

Hierbij laat ik weten dat wij geen bezwaar hebben tegen het bovengenoemde bestemmingsplan. De voorwaarden zijn in lijn met de voorwaarden die zijn gesteld aan de overige zonneparken die zijn gepland in dit gebied.
Met de initiatiefnemer van het zonnepark zijn wij inmiddels in een ver stadium wat betreft het sluiten van het convenant waarnaar in het bestemmingsplan wordt verwezen.

Met vriendelijke groeten,

PO Dr. Hans Jense
Hoofd Radio Observatorium

BRANDWEER
Drenthe

Gemeente Borger-Odoorn
t.a.v. de heer R. Krikke
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Veiligheidsregio Drenthe
Postbus 402
9400 AK ASSEN
brandweeradvies@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk	uw kenmerk	datum
U191237		20 mei 2019
inlichten bij	telefoonnummer	email
Gijs van den Hengel	06-52490041	gijs.vandenhengel@vrd.nl

onderwerp
buitengebied zonnepark Drouwenerzon

Geachte heer Krikke,

U stuurde ons op 24-04-2019 een aanvraag voor een ontwerpbestemmingsplan Buitengebied zonnepark Drouwenerzon. In deze brief leest u ons advies.

Advies:
Ons eerste advies, U182562, is als bijlage bij het plan toegevoegd. Hieruit is echter in de regels of toelichting geen toevoeging opgenomen om de bereikbaarheid verder te borgen. Indien hier verder geen invulling aan gegeven wordt, is de kans reëel dat een brand in een bouwwerk ongecontroleerd zal uitbranden.
Dit komt o.a. doordat wij als brandweer niet bij een bouwwerk op ca. 300 meter afstand van de openbare weg kunnen komen met onze blusmiddelen.

Daarnaast omvat het ontwerp ook een ontwerpomgevingsvergunning. Zonder de juiste tekeningen is niet te beoordelen of dit plan ook o.a. aan het bouwbesluit qua bouwen voldoet.

Tot slot
Heeft u nog vragen over deze brief, dan kunt u contact met mij opnemen, de contactgegevens vindt u boven aan deze brief.

Met vriendelijke groet,

Gijs van den Hengel,
Team Risicobeheersing

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Gemeente Borger-Odoorn
D.d. ink/uitg 03 JUNI 2019
Zaaknr. 28978:2019

Aan:
Gemeente Borger-Odoorn
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Assen, 28 mei 2019
Ons kenmerk 201803601-00824168
Behandeld door mevrouw K.E. Blanke (0592) 36 58 97
Onderwerp: Bestemmingsplan buitengebied zonnepark Drouwenerzon, Gemeente Borger-Odoorn

Geacht college,

Volgens kennisgeving van 24 april 2019 ligt als gevolg van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van 25 april 2019 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage het ontwerp-besluit met bijbehorende stukken tot vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied zonnepark Drouwenerzon, Gemeente Borger-Odoorn.

In de door provinciale staten op 3 oktober 2018 vastgestelde Omgevingsvisie Drenthe is pro-actief aangegeven welke onderdelen van het ruimtelijke beleid van de provincie van provinciaal belang worden geacht.
Op 24 januari 2019 is in het kader van het vooroverleg, zoals bedoeld in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening, door ons advies uitgebracht over het voorontwerp bestemmingsplan.
In onze reactie is aangegeven dat de volgende aspecten van provinciaal belang worden geacht:
- productie hernieuwbare energie;
- kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie;
- radioastronomie.

Naar aanleiding van ons advies is er ambtelijk overleg geweest over de landschappelijke inpassing en gelijktijdig daarmee over de meerwaarde die ten aanzien van biodiversiteit behaald kan worden.
Ons is bekend dat de ontwikkeling en uitwerking van de plannen heeft plaatsgevonden vóór de vaststelling van de Omgevingsvisie 2018.
Naar aanleiding van het advies en het overleg is het plan op het onderdeel landschappelijke inpassing naar tevredenheid aangepast. In het inpassingsplan is aangegeven hoe op een slimme en doordachte manier dergelijke technische ontwikkelingen op deze locatie subtiel kunnen worden vormgegeven in een rechtlijnig landschap zonder dat het de openheid op de schaal van het veenkoloniale landschap aantast.
Bij de beoordeling van de aanpassingen is door ons rekening gehouden met het eerder gevoerde proces ten tijde van de Omgevingsvisie 2014 en kunnen we daarmee akkoord gaan met de te behalen meerwaarde.

Uit het nagezonden participatieplan, dat onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan, blijkt duidelijk op welke manier de omwonenden zijn meegenomen, hoe men input heeft kunnen leveren en hoe er financieel kan worden geparticipeerd in het project.

Ten aanzien van het voorkomen van elektromagnetische straling die een storend effect heeft op de waarnemingen van de radiotelescopen in het gebied hebben we inmiddels van ASTRON begrepen dat het overleg hierover naar tevredenheid heeft plaatsgevonden.

Wij hebben geconstateerd dat het provinciaal belang hiermee op een voldoende wijze in het plan is opgenomen.
Indien het ontwerp bestemmingsplan ongewijzigd wordt vastgesteld mag u ervan uitgaan dat wij geen reactieve aanwijzing zullen geven.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

F.J. Voogd,
Teammanager Plattelandsontwikkeling

Verslag

Inloopavond "Zonnepark Drouwenerzon"

Locatie: Dorpshuis 'de Assekolke' te Drouwenermond
Datum : Donderdag 22 maart 2018
Tijdstip: 19:30 – 21:00 uur

Naar aanleiding van de inloopavond omtrent het 'Zonnepark Drouwenerzon' doen wij hierbij een terugkoppeling van de bijeenkomst.

Voor deze bijeenkomst hebben we de direct omwonenden aan de Drouwenerblokken Zuid en het Zuiderdiep (noord-zuidkant) vanaf de Mondenweg tot 'Frey Living ' benaderd. Deze doelgroep is uitgenodigd middels een brief welke persoonlijk, huis aan huis, is bezorgd.
De opkomst beoordelen wij met 12 aanwezigen als voldoende representatief, temeer omdat we naast de inloopavond ook persoonlijke gesprekken met direct omwonenden hebben gevoerd.

Vanuit deze benadering doen we hieronder terugkoppeling van het gesprek met fam. De Roo en Veldman en geven we de bevindingen weer van de overige aanwezigen ten tijde van de inloopbijeenkomst.

<u>Fam. De Roo (Zuiderblokken)</u>
Deze familie woont recht tegenover de locatie. Ten tijde van dit gesprek hebben we de familie meegenomen in onze plannen waarbij we op een positief kritische manier met elkaar van gedachten hebben gewisseld.
De familie laat weten geen problemen te hebben met het park, mits de locatie omringt wordt door een wal of houtopstand om het zicht op de constructie aan de west kant te ontnemen. Verder hadden ze veel begrip voor de locatie van het initiatief.
De tegen gereduceerd tarief geleverde zonnepanelen in ons initiatief worden door hun als zeer interessant ervaren, evenals een bijdrage voor het buurthuis qua energie of zonnepanelen zoals we in het plan hebben opgenomen.

<u>Veldman</u>
Ook hebben we de familie Veldman bezocht, oud eigenaar van het perceel en ze wonen ervoor op de kavel. Voor hun was het geen probleem, het park mocht ook wel dichter naar voren gebouwd worden. Dit was zelfs een vraag 'of het niet dichter bij kon'. Een afscherming door bosschage of een grondwal was prima, voor meneer Veldman had een grondwal de voorkeur, omdat bomen groot groeien. Hier hebben we het over gehad en we hebben aangegeven dat grote bomen schaduw geven en groene aanslag, dus dat snoeien en op hoogte houden per definitie in ons belang is. Hier was begrip voor, als het allemaal maar niet te hoog groeide.

Hieronder in het kort de bevindingen van de overige 12 aanwezigen tijdens de inloopbijeenkomst.

- De buurt heeft ons positieve feedback gegeven op het initiatief en de gepresenteerde plannen.

TENACITY
FOOD & AGRI

- De buurt begrijpt het belang van verduurzaming en de noodzaak voor zonne-energie.
- De buurt dacht constructief mee voor wat betreft de inpassing van het park, dit was leuk om mee te maken.
- De buurt waardeert de openheid waarmee we het plan hebben gepresenteerd met voldoende ruimte voor eigen inbreng en discussie.
- Qua zicht werd er door omwonenden nog een suggestie gedaan om houtopstand te gebruiken wat e.v.t. een keer per 2 jaar geoogst kan worden voor biomassa of een haag i.p.v. een dijk.
- De buurt vond het voldoende als er houtopstand of een wal aan de west en noordzijde van het park wordt geplaatst. Vanuit het oosten en zuiden hebben bewoners er geen zicht op was de feedback. Dit zou ook onderhoud schelen.
- De buurt vroegen zich ook af of de ontsluiting voor de stroom leveranties (Enexis Kabel) betaalbaar was voor de schaal van 5 ha zonnepark. Indien dit niet het geval zou zijn, gaf men aan er geen moeite mee te hebben als het park twee keer de oppervlakte bestrijkt verdeeld over beide plaatsen (kan betekenen uitbreiding naar het oosten of in twee veldjes op het perceel). De zicht impact is namelijk minimaal voor iedereen.
- De omwonenden hebben ons gevraagd samen met de gemeente mee te denken in de aanlegging van glasvezel tegen een vergoeding. Mogelijk dat dit gelegd kan worden in de geul van de kabel.
- Vanuit de direct omwonenden hebben we begrepen dat een aantal buurtbewoners niet naar de inloopavond is gekomen, omdat het voorgestelde plan en perceel voor hun geen probleem is.

<u>Conclusie</u>
We kunnen concluderen dat de inloopavond een succes was en het initiatief als positief word ervaren. Er is met elkaar open en constructief van gedachten gewisseld en er zijn geen bewaren ten aanzien van onze plannen en willen dan ook graag verder in het traject met de vergunningsaanvraag. Dit is ook wat de buurt verwacht.

Indien u naar aanleiding van dit verslag nog vragen heeft, neem dan gerust contact met ons op. Dit kan op 06-38772533 of door een mail te sturen naar roelofjan@tenacity.eu.

Met vriendelijke groet,

Roelof Jan Wollerich
Bijlage:

- Informatieborden
- Uitnodiging
- Foto’s

TENACITY
FOOD & AGRI

Datum: 28-11-2018

Dossiercode: 20181108-33-19194

Zaak kenmerk: Z12345

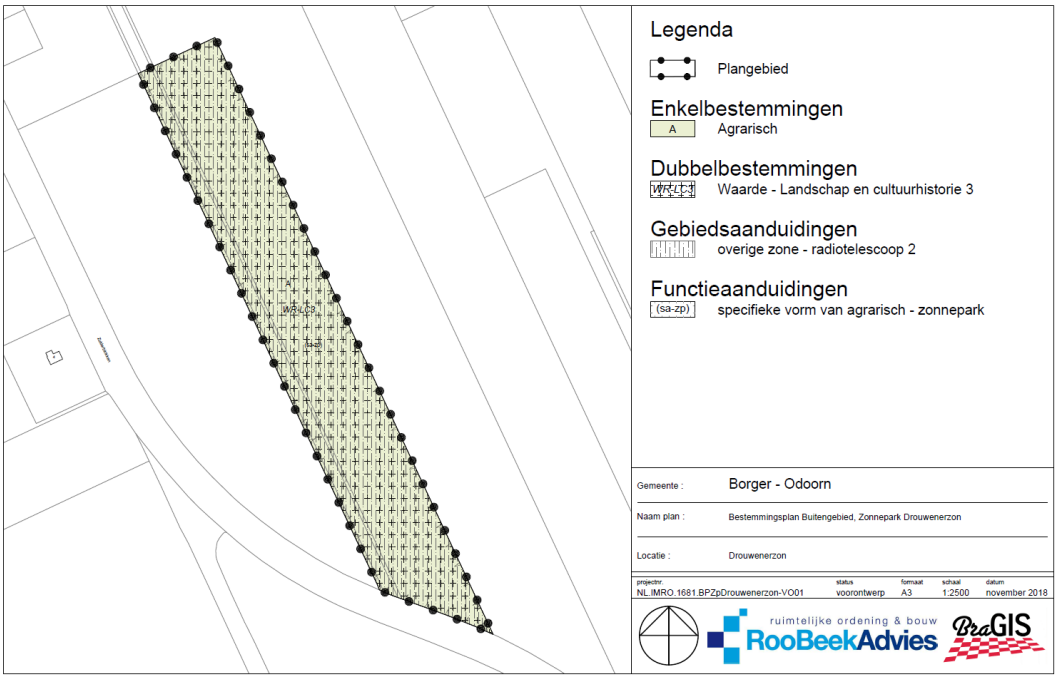
STANDAARD WATERPARAGRAAF - wateradvies

U heeft het Waterschap Hunze en Aa's geïnformeerd over het plan *Realisatie zonnepark Drouwnerzon* door gebruik te maken van de digitale watertoets (www.dewatertoets.nl). De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de Korte procedure van de watertoets is doorlopen. Dit houdt in dat het waterschap Hunze en Aa's een standaard wateradvies afgeeft in de vorm van deze standaard waterparagraaf.

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets in het niet noodzakelijk het waterschap te betrekken, als er met de opmerkingen gemaakt in dit document rekening zal worden gehouden tijdens de verdere uitwerking van dit plan.

Bij eventuele aanpassingen van het plan die van invloed zijn op de waterhuishouding moet met het waterschap overlegd worden. Mogelijk zijn de aanpassingen reden om voor het aangepaste plan nogmaals de Digitale watertoets uit te voeren.

PLAN: Realisatie zonnepark Drouwnerzon

Figuur 1 Herbestemmingskaart

Figuur 2 Plankaart

Figuur 3 Planverbeelding

Algemene projectgegevens:
Projectomschrijving:
Ter plaatse gaat een zonnepark worden gerealiseerd met een oppervlakte van circa 5 hectare. Er zullen hooguit enkele gebouwtjes worden gebouwd die de stroom opvangen. Het zal daarbij gaan om 3 a 4 gebouwen van max 40 m2 groot per gebouw. Regenwater zal gewoon op de grond kunnen inzijgen.

Oppervlakte plangebied: 46287 m2

Toename verharding in plangebied: maximaal 160 m2

Aanvrager / initiatiefnemer:
Naam: Marcel Beek
Organisatie: RooBeek Advies
Postadres: Nautilusstraat 7b
PC/plaats: 7821 AG Emmen
Telefoon: 0613141715
E-mail: marcel@roobeek-advies.nl

Gemeente Borger-Odoorn
Contactpersoon De heer Ronald Krikke
Telefoon: 0591535353
E-mail: r.krikke@borger-odoorn.nl

Waterschap
Emiel Galetzka
Beleidsmedewerker Planvorming
T (0598) 69 3248 e.galetzka@hunzeenaas.nl

Geachte Marcel Beek,

Het klimaat is aan het veranderen. De gevolgen zijn ook in onze omgeving merkbaar. Regenbuien worden extremer. Er valt in een korte periode meer regen, maar ook nattere winters en drogere zomers komen steeds vaker voor. Ook stijgt de zeespiegel, waardoor waterafvoer naar zee minder eenvoudig wordt en dijken moeten worden verhoogd. Op sommige plaatsen in ons beheergebied hebben we te maken met bodemdaling. Ook bij ruimtelijke plannen dient men hiermee rekening te houden. Gevolgen van extreme neerslag- gebeurtenissen mogen geen wateroverlast veroorzaken, er moet voldoende water zijn ingeval van lange perioden met droogte en het watersysteem dient voldoende veilig te zijn.

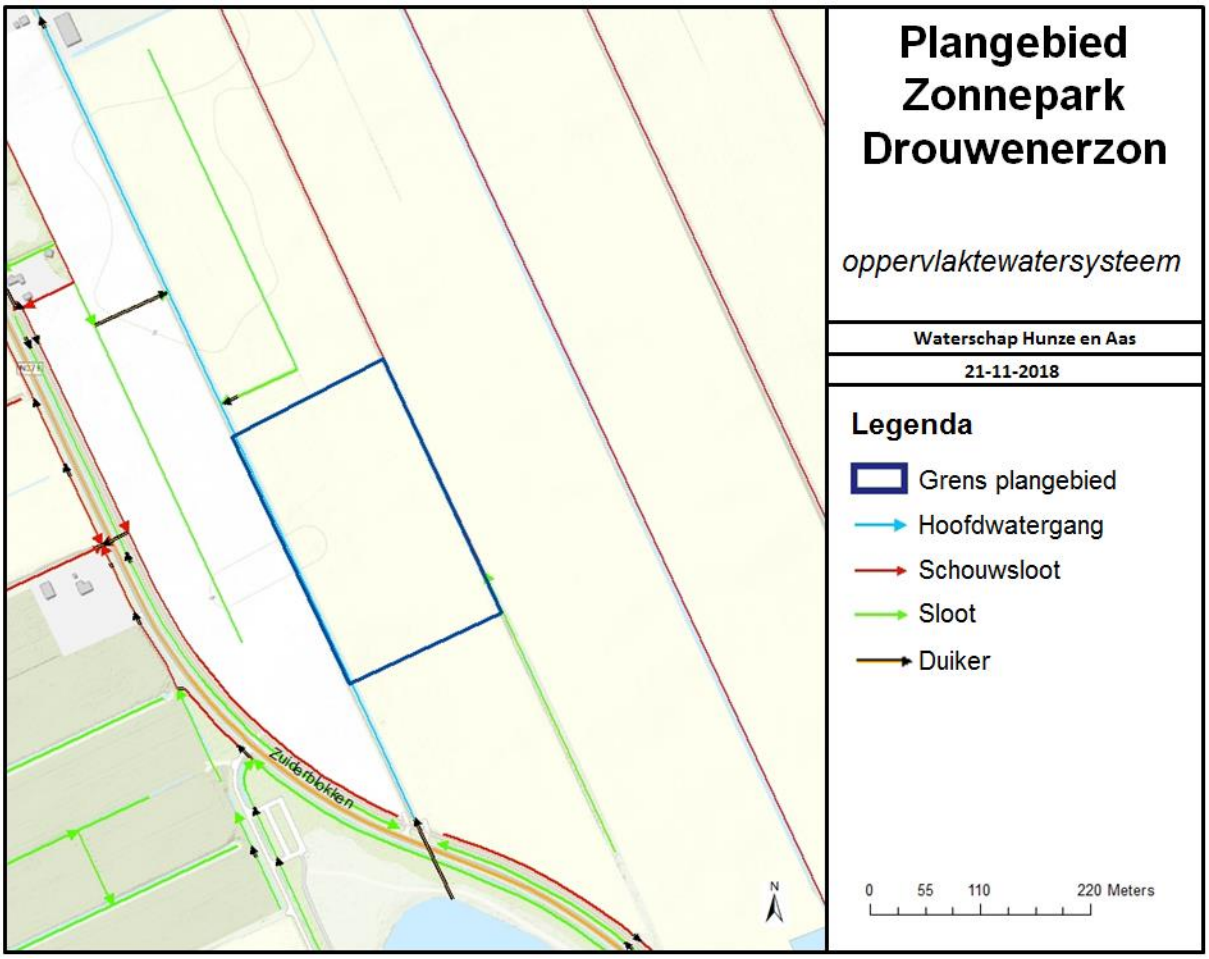
Op grond van paragraaf 3.1, in het Besluit Ruimtelijke Ordening, moeten ruimtelijke plannen worden afgestemd met o.a. de waterschappen. Hiervoor moet bij het waterschap Hunze en Aa's het proces van de digitale watertoets worden doorlopen. Bij het watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Waterschap Hunze en Aa's beoordeelt wat de invloed van het plan op de waterhuishouding is en geeft een wateradvies.

Waterparagraaf

In het kader van de ontwikkelingen van dit plan dient overleg gevoerd te worden met waterschap Hunze en Aa's. De wijze waarop de aanvrager het waterschap informeert over ruimtelijke plannen en om advies vraagt, hangt sterk af van de aard van het plan. In de waterparagraaf dienen de keuzes in ruimtelijke plannen ten aanzien van de waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd worden beschreven. Het wateradvies van het waterschap moet daarin zijn meegenomen.
Bij het opstellen van de waterparagraaf zijn ruimtelijk relevante criteria te onderscheiden in criteria die betrekking hebben op de locatiekeuze en in criteria die betrekking hebben op de inrichting van een ruimtelijk plan. In de waterparagraaf van het bestemmingsplan dienen zowel de huidige- als toekomstige relevante thema's worden beschreven. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de thema's die in de waterparagraaf kunnen worden meegenomen: veiligheid, wateroverlast, afvalwater & riolering, grondwater& ontwatering, peilen & drooglegging, waterkwaliteit & volksgezondheid, inrichting watersysteem, natuur & ecologie en bodemdaling.

Waterhuishoudkundige consequenties van een plan mogen niet op de omgeving afgewenteld worden. Het waterschap streeft er naar om de ingrepen binnen een peilgebied waterneutraal te houden. Wateraspecten die met een specifiek instrument geregeld kunnen worden, worden in de watertoets wel gesignaleerd maar niet geregeld. In het afgegeven advies wordt wel verwezen naar de regelstellende instrumenten zoals, de Keur van het waterschap, Activiteitenbesluit, Besluit lozen buiten inrichtingen, Besluit bodemkwaliteit, peilbesluit, gemeentelijke verordening, watervergunning.

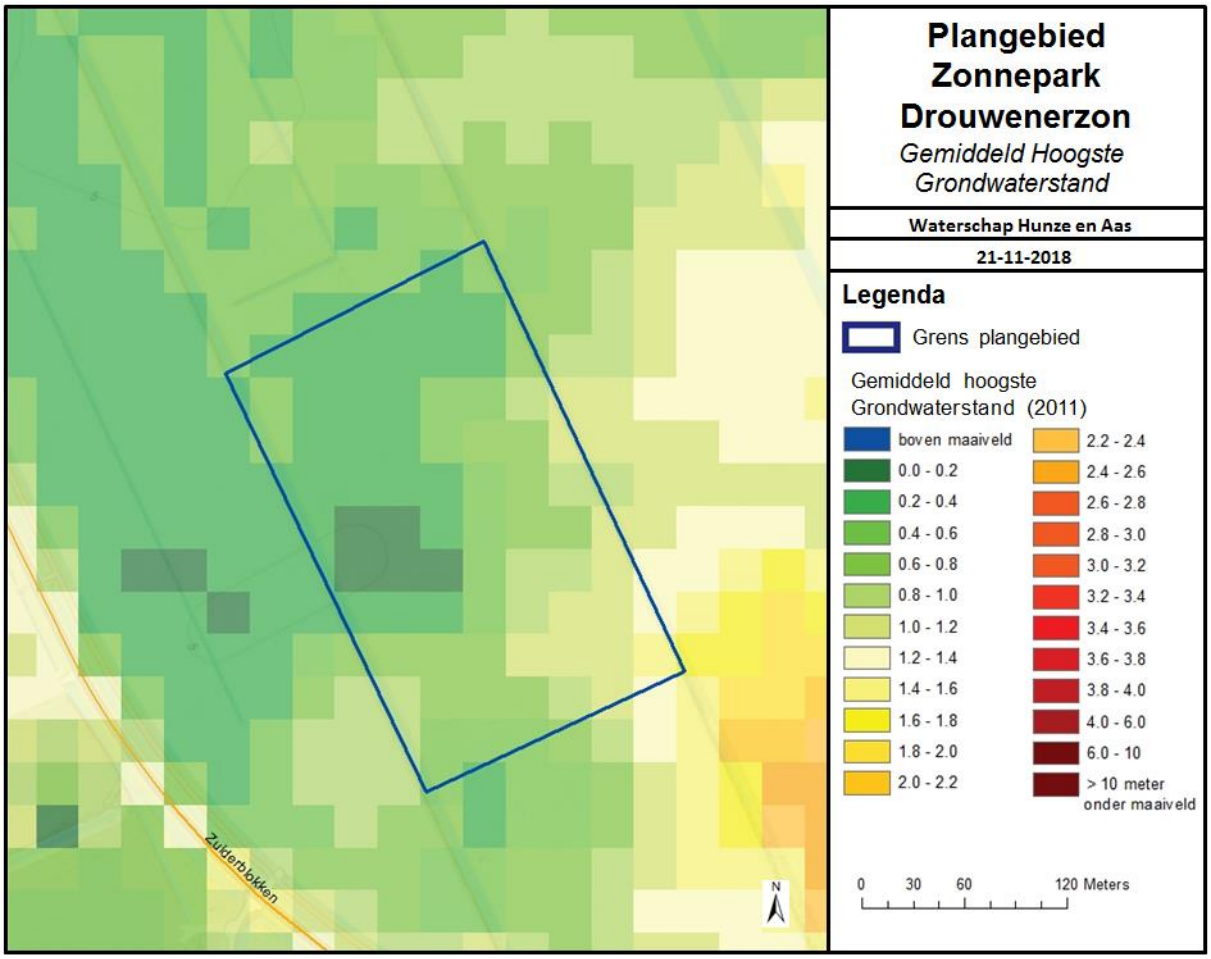
Plan-specifiek advies

Figuur 4 Oppervlaktewatersysteem

Hoofdwatergang:
Het plangebied grenst aan de westzijde aan een hoofdwatergang, en aan de oostzijde aan een sloot en een schouwsloot. Het water in deze watergangen stroomt in noordwestelijke richting. Het gebied kent een waterpeil van 3,9 m NAP in de zomer en van 3,4 m NAP in de winter. Bij ontwerpen en realiseren van het zonnepark is het noodzakelijk om de eerste 5 meter vanaf de insteek van de hoofdwatergang vrij te houden van obstakels. Binnen deze ruimte mogen geen zonnepanelen worden geplaatst, en erfafscheidingen (zoals hekken of aardenwallen) op de 5 meter grens mogen niet hoger zijn dan 1 meter. Dit heeft als reden dat onderhoudsmachines dan voldoende zwenkruimte hebben voor het onderhoud van de hoofdwatergang.

Herbestemming:
In de bij de planindiening meegeleverde herbestemmingskaart (zie figuur 1) is aangegeven dat de hoofdwatergang ook onderhevig is aan de bestemmingsverandering. Het waterschap gaat hier niet mee akkoord; wij wensen dat de huidige bestemming op de gronden van het waterschap gehandhaafd blijft.

Figuur 5 Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG)

Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand:

In het plangebied van het plan Drouwenerzon is de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (plaatselijk) hoger dan deze op basis van de ontwateringsnorm gewenst is (0,7 m onder maaiveld voor o.a. woningbouw, secundaire wegen en industrieterrein). Dit is zichtbaar gemaakt op de kaart in figuur 5. Woningbouw, secundaire wegen, industrie en vergelijkbare functies op deze plekken, is zonder aanvullende maatregelen niet gewenst en kan resulteren in grondwateroverlast. Het is aan de planindiener om te beoordelen of de beoogde functie als zonnepark hinder zou kunnen ondervinden van een hoge grondwaterstand, en of om overlast te voorkomen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Thema wateroverlast

Het waterschap zorgt voor het functioneren van het watersysteem. Het watersysteem moet nu, maar ook op de lange termijn, goed functioneren. Het watersysteem moet zodanig zijn dat de inundatienormen niet worden overschreden bij toekomstige veranderingen zoals klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en toename van verhard oppervlak. Dit is gebaseerd op het principe van niet-afwentelen zowel bestuurlijk, financieel en geografisch, in de tijd op elk schaalniveau. Er zijn landelijke werknormen (Nationaal Bestuursakkoord Water) opgesteld voor wateroverlast. Het gaat hierbij om wateroverlast, die ontstaat door inundatie vanuit oppervlaktewater als gevolg van lokale neerslag. De normen zijn uitgedrukt in de kans dat het peil van het oppervlaktewater het niveau van het maaiveld overschrijdt.

Grondgebruikstype	Maaiveldcriterium	Inundatienorm (1/jaar)
grasland	5 procent	1/10
akkerbouw	1 procent	1/25
hoogwaardige land- en tuinbouw	1 procent	1/50
glastuinbouwgebied	1 procent	1/50
bebouwd gebied	0 procent	1/100

Bovenstaande werknormen zijn gebaseerd op basis van de middenvariant van het klimaatscenario 2050 van het KNMI (klimaatscenario G).

In open water in stedelijk gebied kan water geborgen worden. De berging is afhankelijk van het oppervlak open water en de maximale toelaatbare peilstijging. In een situatie T=10 (T= herhalingstijd in jaren) wordt een geoorloofde peilstijging van 0,40 meter gehanteerd en ingeval van een T=100 (inclusief13% klimaatverandering) is dat afhankelijk van de laagst gelegen gronden in het stedelijk gebied, 0% van het bebouwd gebied mag inunderen. Hierbij moet opgemerkt worden dat in stedelijk gebied ook groen en gras voorkomt waarop een lagere norm (nm. de norm van het grondgebruikstype grasland) van toepassing is dan het bebouwd gebied. Bepaalde gebieden kunnen zelfs aangewezen worden voor de tijdelijke opvang van water.

Bij stedelijke uitbreidingen of herstructureringen mag een toename van het verhard oppervlak niet resulteren in een extra belasting van het watersysteem, er moet waterneutraal gebouwd worden. Dit houdt in dat de initiatiefnemer voldoende maatregelen neemt om de versnelde waterafvoer, te compenseren. De initiatiefnemers van de uitbreiding van het verhard oppervlak moeten er voor zorgen dat ze voldoende compenserende maatregelen nemen.

Voor de berekening van de vereiste waterberging, om de toename van het verhard oppervlak te compenseren, wordt gebruik gemaakt van de regenduurlijnmethode. Met deze methode kan op basis van het oppervlak open water, de maximale peilstijging, de afvoernorm bij maatgevende afvoer, maatgevende buien en het maatgevende klimaatscenario op eenvoudige wijze inzichtelijk gemaakt worden hoeveel extra waterberging vereist is.

Voor stedelijke gebieden betekent dit concreet dat een regenbui van 89 mm in 24 uur opgevangen moet kunnen worden zonder dat de inundatienorm en de toegestane gebiedsafvoer wordt overschreden.

Als vuistregel hanteert het waterschap dat per m2 toename verhard oppervlak 80 liter extra waterberging gerealiseerd moet worden in het plangebied. In het definitieve wateradvies van het waterschap wordt een maatwerkberekening opgenomen voor de benodigde extra berging.

Thema afvalwater & riolering

De vergunningencheck van het Omgevingsloket geeft u nadere informatie over de vergunningplicht of meldingsplicht op grond van de Waterwet.

Voor het toepassen van grond en baggerspecie in het oppervlaktewaterlichaam geldt een meldingsplicht op grond van het besluit Bodemkwaliteit. Meer informatie hierover kunt u vinden op de site van Meldpunt Bodemkwaliteit.

Informatie over het Activiteitenbesluit kunt u vinden op de Activiteitenbesluit internet module.
Samenwerking in de waterketen leidt tot een grotere doelmatigheid en verdergaande kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater. In een groot deel van het bestaand stedelijk gebied wordt het hemelwater en het afvalwater verzameld in een gemengd rioolstelsel. Via het gemengde stelsel wordt dit afvalwater getransporteerd naar de RWZI, waar het na zuivering geloosd wordt op het oppervlaktewater. Door het hemelwater gescheiden te houden van het afvalwater wordt het hemelwater niet vervuild en kan dit schone water behouden blijven voor het watersysteem. Ook is een vermindering van het volume afvalwater gunstig voor de capaciteit van de bestaande riolering, transportvoorzieningen en de RWZI. Het vrijkomende hemelwater na afkoppeling mag niet resulteren in een versnelde afvoer en het hemelwater mag in principe niet door diffuse bronnen zijn verontreinigd voordat het in het oppervlaktewatersysteem terecht komt.

Verontreiniging voorkomen

De invloed van diffuse bronnen op hemelwater moet zoveel mogelijk worden beperkt door het hanteren van de beleidsuitgangspunten in het landelijk emissiebeleid. Dit gaat volgens de trits voorkomen, scheiden en zuiveren. Door het gebruik van preventieve/ brongerichte maatregelen komt hemelwater met zo weinig mogelijk vervuilende stoffen of uitlogende materialen in aanraking en blijft het zo schoon mogelijk. Het uitgangspunt bij de invulling van deze zorgplicht is het gebruik van de beste beschikbare technieken. Alternatieve maatregelen zijn ook acceptabel, mits deze maatregelen aantoonbaar hetzelfde effect opleveren. Op grond van de huidige wet- en regelgeving is het niet de bedoeling om de zorgplicht volledig af te kaderen. De lozer mag zelf invulling geven aan de zorgplicht. Mogelijke preventieve/brongerichte maatregelen zijn:

- Bij nieuwbouw en renovatie zo weinig mogelijk uitlogende materialen zoals zink, koper en lood gebruiken. Alternatieven gebruiken heeft de voorkeur. De nationale pakketten duurzaam bouwen geven handvaten voor alternatieven;
- Hondenuitlaatplaatsen aanleggen of mogelijkheid bieden of de verplichting in de apv opnemen om hondenpoep op te ruimen;
- Afvalinzamelpunten plaatsen in woonbuurten, langs toegankelijke wegen voor burgers en op publieksintensieve locaties als pleinen en markten om zwerfvuil te voorkomen;
- Autowasplaatsen aanleggen of autowassen op straat verbieden in de apv om menging van autowaswater met hemelwater te voorkomen;
- De openbare ruimte zodanig inrichten dat onkruidgroei zo weinig mogelijk kans krijgt. Hiermee kan het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen worden voorkomen of beperkt. Het rapport "Handboek Bestrijdingsmiddelen in stedelijk gebied" gaat hierop in. Als de middelen toch gebruikt worden, dan moet de gebruiker maatregelen treffen om contact met

hemelwater zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen zijn opgenomen in de methode voor Duurzaam Onkruidbeheer (DOB-methode);
- Goten langs wegen vegen om onkruidgroei te voorkomen.
- Op opslagplaatsen, tankputten en andere terreinen van bedrijven zo weinig mogelijk knoeien met stoffen;
- Bij op- en overslag bulkpartijen bevochtigen om verwaaiing te voorkomen of beperken;
- Luchtemissies van bedrijven verminderen of voorkomen om atmosferische depositie te beperken of te voorkomen;
- Gladheidbestrijding effectief toepassen of beperken zolang de veiligheid dit toelaat. Gebruik middelen, die zo milieuvriendelijk mogelijk zijn.

Lozing van hemelwater op het oppervlaktewaterlichaam mag niet leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van dat oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast moet de lozing van hemelwater passen binnen de te bereiken waterkwaliteitsdoelstellingen voor het oppervlaktewaterlichaam of de functies van het gebied. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam zonder één van de hierna aangegeven specifieke functies heeft de voorkeur boven lozen op een kwetsbaar oppervlaktewaterlichaam.

Kwetsbaar water
Op een aantal kwetsbare oppervlaktewaterlichamen staat waterschap Hunze en Aa's geen afvalwaterlozingen toe:
- met de functie zwemwater;
- met de functie drinkwater;
- met de functie natuur(waarde);
- met de functie viswater;
- in een ecologisch gevoelig gebied;
- met een geringe doorstroming.

Landelijk beleid
Voor de beoordeling van hemelwater, dat in contact is geweest met verontreinigde oppervlakken/activiteiten of schadelijke/verontreinigende stoffen, geeft de huidige Europese en landelijke wet- en regelgeving, het emissiebeleid en het vergunningen- en handhavingsbeleid van waterschap Hunze en Aa's het kader aan.
Hemelwater lozen op het vuilwaterriool is de minst gewenste en minst duurzame manier om het hemelwater af te voeren. Hemelwater mag alleen op het vuilwaterriool worden geloosd als de lozer het hemelwater niet kan hergebruiken of kan afvoeren via de bodem, het openbaar regenwaterstelsel, een oppervlaktewaterlichaam zonder een specifieke functie of een kwetsbaar oppervlaktewaterlichaam. Lozingen op de riolering vallen onder de bevoegdheid van de gemeente.
Alle agrarische bedrijven vallen onder het Activiteitenbesluit. Voor akkerbouwbedrijven gelden aanvullende voorschriften voor de toepassing van bestrijdingsmiddelen en kunstmest. In het Activiteitenbesluit is een lozingsverbod opgenomen van verontreinigd hemelwater dat rechtstreeks afstroomt van het verharde erf naar het oppervlaktewater (=erfafspoeling). Bij de inrichting van het plan moet rekeningen worden gehouden met de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. Voor het Activiteitenbesluit geldt een meldingsplicht bij het waterschap.

Thema grondwater & ontwatering

Taken en verantwoordelijkheid
Ten aanzien van grondwater zijn de taken en verantwoordelijkheden verdeeld tussen burger, gemeente en waterschap. Perceeleigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het treffen van

maatregelen tegen grondwateroverlast op hun eigen perceel, voor zover deze problemen niet aantoonbaar worden veroorzaakt door onrechtmatig handelen of nalaten van de buur (overheid of particulier).
Gemeente hebben een zorgplicht in het openbaar gebied en moeten maatregelen treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit voor zover gemeentelijke maatregelen doelmatig zijn en het niet de verantwoordelijkheid van de provincie of het waterschap is om maatregelen te nemen. Maatregelen die een gemeente kan nemen zijn het aanleggen van drainage , ontwateringssloten of hemelwaterriolering (grondwater mag niet geloosd worden op vuilwaterriolering).
Het waterschap is beheerder van het freatisch (ondiep) grondwater. Het beheer bestaat vooral uit toetsing, advies en vergunningverlening voor kleine onttrekkingen.

Grondwater ordenend
Het functioneren van het grondwatersysteem moet als ordenend element meegenomen worden in de locatiekeuze en de inrichting van plannen. Bij de aanleg van nieuwe gebieden is het uitgangspunt dat wijzigingen in de grondwaterstanden niet mogen resulteren in nadelige gevolgen voor andere gebieden. Dat kan tot gevolg hebben dat het oppervlaktewaterpeil niet gewijzigd kan worden of dat er daarvoor of daardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om grondwateroverlast in het plangebied te voorkomen.

Wateroverlast
Een te hoge grondwaterstand kan grondwateroverlast veroorzaken, bijvoorbeeld in de vorm van water in de kruipruimte. Te lage grondwaterstanden daarentegen resulteren in verdroging. Het verlagen van grondwaterstanden in bestaande bebouwde gebieden kan problemen geven wanneer er sprake is van houten funderingen en funderingen op klei. Zijn die aanwezig dan mogen de gemiddeld laagste grondwaterstanden (GLG) niet verder worden overschreden (niet nog lager worden). Ook de aanwezigheid van oude bomen verdient aandacht. Volwassen bomen kunnen afsterven als de ontwateringsdiepte snel en drastisch worden veranderd en verder verlaagd worden dan 1 m minus maaiveld. Oude bomen kunnen hun wortelstelsel niet meer aanpassen aan grote veranderingen in het grondwater. Tevens kunnen natuurgebieden in en rond het plangebied negatief beïnvloed worden wanneer het hydrologisch systeem veranderd. Het is dan ook belangrijk bij elk inrichtingsplan samen met het waterschap vanuit het bestaande watersysteem vast te stellen wat de huidige en gewenste grondwaterstanden zijn en of er sprake is van een nadelige beïnvloeding van de omgeving.

Normen
Bij een gewenste grondwatersituatie is er geen sprake van overlast en zijn de volgende ontwateringseisen richtinggevend. Voor verschillende typen grondgebruik gelden bij een halve maatgevende afvoer (een afvoer die 10 à 15 keer per jaar wordt overschreden) de volgende ontwateringsadviezen.

Advies ontwateringsdiepte grondgebruik:
- Woningen met kruipruimte: 0,7 m onder onderkant vloer;
- Woning zonder kruipruimte: 0,3 m onder onderkant vloer;
- Drijvende woningen: geen ontwateringseis;
- Woningen op (houten) palen: Er mag geen verdroging optreden, grondwaterstand mag niet verlagen en de paalkoppen moeten onder de gemiddeld laagste grondwaterstanden blijven;
- Gangbare wegen (met grof zand cunet) primair: 1,0 m onder as van de weg;
- Gangbare wegen (met grof zand cunet) secondair: 0,7 m onder as van de weg;
- Gangbare wegen (met grof zand cunet) weg op polystyreen-hardschuim: circa 0,3 m onder as van de weg;

- Gangbare tuin/plantsoen: 0,5 m onder maaiveld;
- Industrieterreinen: 0,7 m onder maaiveld.

Om de geadviseerde ontwateringsdiepte te realiseren moet het oppervlaktewaterpeil en het technisch ontwerp hier op afgestemd worden. Technische aspecten die van invloed zijn op de grondwaterstand zijn bodemtype, waterpeil, afstanden van waterlopen en drains en draindiepten. Als de gewenste grondwaterstanden niet te realiseren zijn met sturing in peilen, waterlopen en drainage of omdat aanpassing van de grondwaterstanden niet gewenst is door de negatieve beïnvloeding van de omgeving, bieden maatregelen als ophoging van het maaiveld, kruipruimteloos bouwen of een aangepaste inrichtingsvorm of een aangepaste functie wellicht een oplossing. Door creatief te zoeken naar van nature geschikte locaties dan wel aangepaste inrichtingsvormen (partieel ophogen van wegen en woningen, of minder gangbare vormen van woningen, wegen en tuinen) moet gestreefd worden naar een inrichting tegen de laagste maatschappelijke kosten.

Geraakte kaarten in plangebied voor thema grondwater& ontwatering:

Gemiddeld Hoogste Grondwaterstanden

Om grondwateroverlast in woningen te voorkomen is een minimale ontwatering van 0,7 meter minus het maaiveld nodig. In het plangebied *Zonnepark Drouwenerzon* is de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (plaatselijk) hoger dan op basis van deze ontwateringsnorm gewenst is. Woningbouw op deze plekken is zonder aanvullende maatregelen niet gewenst en zal resulteren in grondwateroverlast. Nader onderzoek naar de drooglegging en ontwatering is gewenst. De inrichting van dit gebied en de benodigde aanvullende maatregelen moeten afgestemd worden op dit nadere onderzoek.

Thema oppervlaktewaterpeilen & drooglegging

Het uitgangspunt voor het operationele peilbeheer is het streven naar de gewenste grondwaterstand voor de verschillende functies en belangen. Het waterschap stelt voor het gehele beheersgebied peilbesluiten op waarin de te hanteren oppervlaktewater peilen worden vastgelegd. Een wijziging van een functie kan een reden zijn het peil te wijzigen, uitgangspunt hierbij is dat de peilwijziging niet mag resulteren in nadelige gevolgen voor andere gebieden als gevolg van de door de peilwijziging opgetreden wijziging in de grondwaterstand. Het wijzigen van een peil moet vastgelegd worden in een peilbesluit.
Het gewenste peil kan bepaald worden op basis van de drooglegging en of op basis van het gewenste grondwaterregime (GGOR). Drooglegging is de maat waarop het maaiveld, het straatniveau of het bouwpeil boven het vastgestelde oppervlaktewaterpeil of het streefpeil ligt. Voor bebouwd gebied hanteert het waterschap voor het straatpeil een droogleggingsnorm van 1 meter en voor het bouwpeil (= vloerpeil van de begane grond) een norm van 1,30 meter. Deze droogleggingsnormen gelden bij het zomerstreefpeil.

Om water te kunnen bergen in extremere situaties is een stijging van het waterpeil toelaatbaar. Conform de landelijke werknormen mag in een situatie die 1/100 per jaar (inclusief 13% klimaatverandering) voorkomt in bebouwd gebied 0% inunderen, de toelaatbare peilstijging is in dergelijke situaties afhankelijk van de maaiveldhoogte. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in stedelijk gebied ook groen en gras voorkomt waarop een lagere inundatienorm van toepassing is dan het bebouwd gebied.

Thema inrichting watersysteem

Het eigendom, beheer en onderhoud van alle oppervlaktewater en de bijbehorende infrastructuur ligt bij waterschap, gemeente of derden. Het waterschap Hunze en Aa's streeft ernaar om het hoofdsysteem welke een belangrijke functie vervult in de aan- en afvoer van water in eigendom, beheer en onderhoud te hebben.

Naast het stelsel van hoofdwatergangen zijn er ook sloten aangewezen als schouwsloot. Schouwsloten vervullen een belangrijke functie in de detailwaterbeheersing en zijn meestal in eigendom bij gemeente en/of derden. Schouwsloten vallen onder de schouwverordening van het waterschap en moeten jaarlijks in november worden geschoond.

Met het dempen van sloten/watergangen neemt de potentiële bergingsruimte van oppervlaktewater af. Het dempen van sloten veroorzaakt hogere grondwaterstanden. In dit kader is een beleidsregel vastgesteld die het dempen van hoofdwatergangen, schouwsloten en overige sloten verbiedt. Het is onder andere verboden het profiel van hoofdwatergangen en schouwsloten te veranderen. Het dempen van sloten is alleen mogelijk onder de voorwaarden die zijn opgenomen in de beleidsregel Dempingen.

De vergunningencheck van het Omgevingsloket geeft u nadere informatie over de vergunningenplicht of meldingsplicht op grond van de Waterwet.

Hoofdwatergang
Binnen het plangebied *{naam_plan (norm)}* zijn hoofdwatergangen van het waterschap gelegen. Aan weerszijden van alle hoofdwatergangen ligt een beschermingszone van 5 meter breed. Deze beschermingszone is ter bescherming van de hoofdwatergang. Deze beschermingszone moet worden gerekend vanaf de insteek. De beschermingszone langs hoofdwatergangen moet vrij blijven van obstakels. Obstakels kunnen bijvoorbeeld zijn: heggen, afrastering, bomen, schuttingen, schuurtjes, verharde paden. Binnen deze beschermingszone is voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden een watervergunning nodig. In de keur van het waterschap is aangegeven voor welke werkzaamheden een watervergunning noodzakelijk is.

Schouwsloot Binnen het plangebied *{naam_plan (norm)}* zijn schouwsloten gelegen. Schouwsloten zijn sloten die niet in eigendom zijn van het waterschap maar wel een belangrijke functie vervullen voor de ontwatering. Om deze ontwateringsfunctie goed te laten vervullen is het van belang dat een schouwsloot schoon is. De eigenaren van de schouwsloot zijn verplicht de schouwsloot jaarlijks schoon te maken, het waterschap ziet hier op toe. Schouwsloten mogen niet zonder toestemming van het waterschap gedempt worden, ook het profiel van een schouwsloot mag niet zonder toestemming gewijzigd worden. In de beleidsregel dempingen is aangegeven onder welke voorwaarden demping mogelijk is.

Thema inrichting natuur en ecologie
Bij de inrichting van het watersysteem dient er aandacht te zijn voor waterkwaliteit en ecologie. Van groot belang is het voorkomen van stilstaand water. In wateren met onvoldoende doorstroom mogelijkheden kunnen waterkwaliteitsproblemen ontstaan als vissterfte, blauwalg en de opeenhoping van drijfvuil. Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met mogelijkheid voor doorspoelen en moet stilstaand water in watergangen voorkomen worden.

Tevens is een goede waterkwaliteit sterk afhankelijk van de mogelijkheid of water- en oeverplanten zich in voldoende mate kunnen vestigen en ontwikkelen. Ruimte voor natuurvriendelijke oevers met geleidelijke overgangen van nat naar droog is van groot belang voor het ecologisch functioneren van het watersysteem en het bieden van voldoende migratiemogelijkheden en leef- en foerageergebieden voor planten en dieren.

Naast de inrichting is ook het beheer en onderhoud van invloed op het te behalen resultaat voor de natuur. Tijdens de voorbereiding van plannen moet ook nagedacht moeten worden over het uit te voeren toekomstig onderhoud en de daarbij behorende voorzieningen.

BETROKKENHEID waterschap Hunze en Aa's

Deze uitgangspuntennotitie is afgestemd op uw geselecteerd plangebied. Voor alle water gerelateerde onderwerpen die van toepassing zijn, zijn adviezen opgenomen in dit document.
Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets is het van belang om het waterschap te blijven betrekken en rekening te houden met de in dit document aangegeven adviezen. In de waterparagraaf van het plan moet aangegeven worden op welke wijze omgegaan wordt met de gegeven adviezen. Natuurlijk kunt u het waterschap altijd raadplegen voor overleg en nadere uitleg.
De uitgewerkte waterparagraaf moet voorgelegd worden aan de beleidsmedewerker planvorming.

---

www.dewatertoets.nl

Gemeente Borger-Odoorn
De heer R. Krikke
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Aquapark 5, Veendam
Postbus 195
9640 AD Veendam
Tel 0598-693800
www.hunzeenaas.nl

Uw brief		**Datum**	15 januari 2019
Ons kenmerk	Z12345/19-035392	**Behandeld door**	Emiel Galetzka
Onderwerp	Watertoets en bestemmingsplan - Buitengebied, zonnepark Drouwenerzon	**Doorkiesnummer**	0598-693248

Geachte heer Krikke,

Hierbij mijn reactie op het bestemmingsplan - Buitengebied, zonnepark Drouwenerzon.

Herbestemming:
In de bij de planindiening meegeleverde herbestemmingskaart is aangegeven dat de hoofdwatergang ook onderhevig is aan de bestemmingsverandering. Het waterschap gaat hier niet mee akkoord; wij wensen dat de huidige bestemming op de gronden van het waterschap gehandhaafd blijft.
Voor de watertoets hebben we enkele aanvullingen op het standaarddocument opgenomen. U kunt gebruik maken van het per email toegestuurde document.
Voor het overige kunnen we instemmen met het bestemmingsplan.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur,

Emiel Galetzka
Beleidsmedewerker Planvorming
Afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium

Neil Harmsen

Van: Galetzka, Emiel <e.galetzka@hunzeenaas.nl>
Verzonden: woensdag 7 april 2021 11:24
Aan: Neil Harmsen
Onderwerp: reactie op ontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Reparatieplan zonnepark Drouwenerzon
Bijlagen: bestemmingsplan Drouwenerzon.pdf; Watertoets Drouwenerzon.pdf

Geachte heer Harmsen, best Neil,
In het bestemmingsplan zie ik dat er niet de juiste bijlagen als watertoets en reactie van waterschap Hunze en Aa's op het oorspronkelijke bestemmingsplan zijn opgenomen.
Ik stuur deze hierbij als bijlage mee met het verzoek deze in de bijlagen op te nemen.
Verder valt me op dat er als reactie van het waterschap een reactie op plan Buinerhorn is opgenomen. Dit ook graag wijzigen.
Voor het overige is waterschap Hunze en Aa's akkoord met het reparatieplan.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks bestuur
Emiel Galetzka

Emiel Galetzka
Planologisch beleidsmedewerker

Telefoon: (0598) 69 3248
Algemeen: (0598) 69 3800

Aquapark 5
Veendam

Postbus 195
9640 AD Veendam

www.hunzeenaas.nl
instagram.com/hunze.en.aas
twitter.com/hunzeenaas
facebook.com/waterschap

WATERSCHAP Hunze en Aa's

Van: Neil Harmsen
Verzonden: dinsdag 6 april 2021 09:20
Aan: 'post@drenthe.nl' ; Waterschap Hunze en Aa's Veendam
Onderwerp: DOWNLOADEN VANAF 8 april 2021 Kennisgeving ontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Reparatieplan zonnepark Drouwenerzon

Deze email is afkomstig van een afzender buiten onze organisatie. Wees voorzichtig met het openen van bijlagen of links.

Geachte heer/mevrouw,

Het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied, Reparatieplan zonnepark Drouwenerzon' ligt van donderdag 8 april 2021 tot en met woensdag 19 mei 2021 ter inzage.

Op 24 juli 2019 is het bestemmingsplan 'Buitengebied, Zonnepark Drouwenerzon' vastgesteld. Naderhand is gebleken dat het plangebied op de verbeelding per abuis verkeerd is geprojecteerd. Het plangebied is daarbij circa tien meter te ver in westelijke richting verschoven, over een watergang die feitelijk de plangrens moest vormen. De realisatie van het beoogde zonnepark is daarom niet in zijn geheel mogelijk binnen het vastgestelde plangebied. Om dit te corrigeren is het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied, Reparatieplan zonnepark Drouwenerzon' opgesteld.
Behalve de ligging van het plangebied wijkt het reparatieplan inhoudelijk niet af van het eerder vastgestelde bestemmingsplan. De watergang en het bijbehorende schouwpad die per abuis waren opgenomen in het in 2019 vastgestelde bestemmingsplan, krijgen de oorspronkelijke bestemmingen 'Water' en 'Agrarisch'.

Het bestemmingsplan is in te zien op http://www.ruimtelijkeplannen.nl/?planidn=NL.IMRO.1681.00BP0069-OW01. Gedurende de termijn van de terinzagelegging kan een ieder schriftelijk of mondeling een zienswijze naar voren brengen bij de gemeenteraad, Postbus 3, 7875 ZG Exloo.

Met vriendelijke groet,
Neil Harmsen
Beleidsmedewerker ruimtelijke ordening

Afdeling Grondgebiedszaken
T 06 29292921

T 14 0591 **| I** www.borger-odoorn.nl / Twitter @gemeenteBO
Bezoekadres: Hoofdstraat 50, Exloo

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Als u niet de bedoelde ontvanger bent, verzoeken wij u dit bericht en ieder aangehecht databestand te verwijderen en gemeente Borger-Odoorn hiervan via e-mail op de hoogte te stellen.